

L 62/B

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. Generała Broni Karola Świerczewskiego

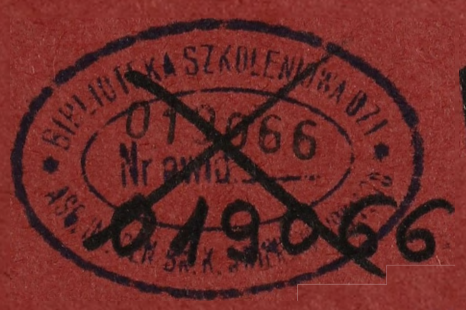
KATEDRA TAKTYKI OGÓLNEJ

JAWNE
Egz. Nr. ... 1

plk dypl. Henryk SOBIEWICZ

**ZASADY DZIAŁAŃ BATALIONU
POWIETRZNODESANTOWEGO
I DESANTÓW ŚMIGŁOWCOWYCH**

(Skrypt)

40448

BIBLIOTEKA NAUKOWA ASE WP
Archiwum katedry Zbiorów Specjalnych
Nr ewid. ...

40449

WARSZAWA STYCZEŃ 1972

L 62/B

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. Generała Broni Karola Świerczewskiego

KATEDRA TAKTYKI OGÓLNEJ

JAWNE

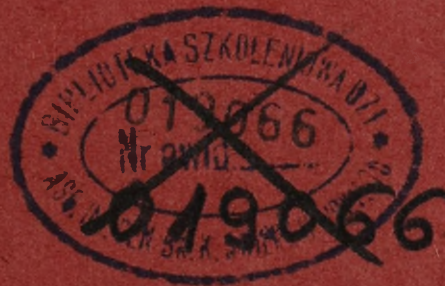
Egz. Nr ...

1

plk dypl. Henryk SOBIEWIČZ

**ZASADY DZIAŁAŃ BATALIONU
POWIETRZNODESANTOWEGO
I DESANTÓW ŚMIGŁOWCOWYCH**

(Skrypt)

40448

BIBLIOTEKA NAUKOWA ASG WP
Archiwum Biura Zbiorów Specjalnych

Nr ewid.

40449

WARSZAWA

STYCZEŃ

1972

A K A D E M I A S Z T A B U G E N E R A L N E G O
im.gen.broni K.Swierczewskiego

KATEDRA TAKTYKI OGOLNEJ

PRZEKLASYFIKOWANO

Protokół Nr 12657

JAWNE
SŁUŻBOWEGO

ZATWIERDZAM
SZEFA KATEDRY TAKTYKI OGOLNEJ

PODSTAWA
Ustawa z dnia 22 stycznia 1969 roku
art. 86 ust. 2 (Dz. Ust. P Nr 11 poz. 95)

Egz.nr....

1

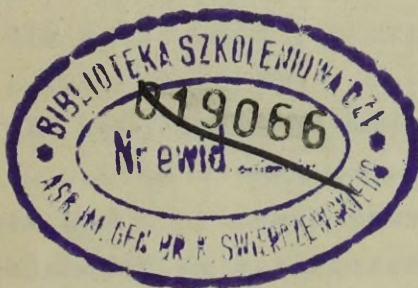
gen.bryg. M. WASILEWSKI

Dnia 1972 r.

płk dypl. Henryk SOBKIEWICZ

ZASADY DZIAŁAN BATALIONU POWIETRZNODESANTOWEGO I DESANTOW
SMIGŁOWCOWYCH

/skrypt/

BIBLIOTEKA NAUKOWA ASG WP
Archiwum Działu Zbiorów Specjalnych

Nr 140449

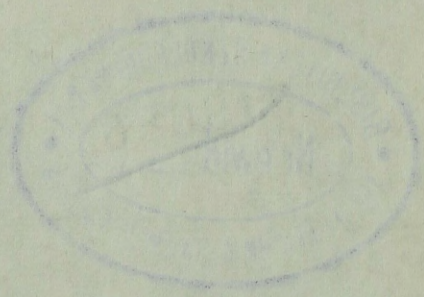
WARSZAWA

Styczeń

1972 r.

PROKOL N° 1865
KAWOYKYSYKOWANO
JAWNE

~~_____~~

~~_____~~

T R E Ś Ć

<u>W S T E P</u>	5
<u>I. PODSTAWOWE POJECIA O DESANTACH POWIETRZNYCH</u>	7
1. Podział desantów powietrznych	7
2. Sposoby dostawania się na pole walki	9
<u>II. ZASADY DZIAŁAŃ BATALIONU POWIETRZNODESANTOWEGO</u>	20
1. W składzie dywizji powietrznodesantowej	20
2. Samodzielne działania batalionu powietrznodesantowego	23
<u>III. ZASADY DZIAŁAŃ TAKTYCZNYCH DESANTÓW ŚMIGŁOWCOWYCH</u>	30
1. Organizowanie taktycznych desantów śmigłowcowych ..	30
2. Praca dowódcy taktycznego desantu śmigłowcowego ...	32
3. Działania taktycznego desantu śmigłowcowego po lądowaniu	42
 ZAKONCZENIE	
WYKAZ SZKICÓW W TEKŚCIE:	
nr 1 - Rozmieszczenie bpd w rejonie wyjściowych przy lotnisku	12
nr 2 - Sposoby przechodzenia do załadowania bp do śmigłowców	14
nr 3 - Działanie bpd dla opanowania i utrzymania lotniska	22
nr 4 - Działanie bpd dla opanowania składów broni specjalnej	24
nr 5 - Sposób działania bpd z planowym przejściem do działań specjalnych /w rozproszeniu/	28
nr 6 - Tabela desantowania taktycznego desantu śmigłowcowego	32
nr 7 - Decyzja dowódcy do działań desantu po lądowaniu	36

V A T E R I 2

I. PODSTAWOWE POJĘCIA O DEPARTAMACH POWIĘKOWYCH 7

1. Pojęcia deparamentów powiękowych 7

2. Sposoby badania się na polu walki 9

II. ZASADY DZIAŁAŃ BATALIONU POWIĘKOWYCH 20

1. Wskazanie dywizji powiękowej 20

2. Zadania batalionu powiękowego 21

3. Sposoby 22

III. ZASADY DZIAŁAŃ TAKTYCZNYCH DEPARTAMENTÓW POWIĘKOWYCH 30

1. Organizowanie taktycznych deparamentów powiękowych 30

2. Praca deparamentu taktycznego deparamentu powiękowego 32

3. Działania taktycznego deparamentu powiękowego po 33

zakończeniu 34

YAKOBIENIE

WYKAZ SZKICÓW I TERSERÓW

nr 1 - Rozkazy deparamentu pod względem wyjątkowych przy 15

istotnych 15

nr 2 - Sposoby przechodzenia do kolumny pod 16

zadaniem 16

nr 3 - Działania pod względem ogólnym i szczególnym 18

istotnym 18

nr 4 - Działania pod względem ogólnym i szczególnym 19

specjalnym 19

nr 5 - Sposób działania pod względem ogólnym 20

do działania specjalnym i wyjątkowym 20

nr 6 - Działania deparamentu taktycznego deparamentu powiękowego 22

pod 22

nr 7 - Sposoby dowodzenia deparamentem deparamentu 23

pod 23

nr 8 - 24

Dążenie do szybkiego wykorzystania skutków ognia, w ogóle, a uderzeń jądrowych w szczególności, wzmagają konieczność zwiększenia tempa działań bojowych wojsk lądowych. Zwiększenie to osiąga się przez dużą ruchliwość, siłę uderzenia i zdolności manewrowe wojsk.

Broń jądrowa dzięki dużej mocy ogniowej decyduje o sile uderzenia i w sposób wyraźny pozbawia przeciwnika zdolności oporu, zwiększając tym samym możliwości, a równocześnie i potrzebę manewrowości wojsk. Jednakże w pewnym stopniu wpływa ujemnie na działalność własnych wojsk. Ujemny wpływ zaznaczać się będzie przede wszystkim w znacznym pomniejszeniu ruchliwości naziemnej w wyniku ogromnych zniszczeń oraz pożarów: miast, osiedli, lasów i zasiewów. Powstaną strefy zatopień i skażeń.

Ponieważ dalsze zwiększenie ruchliwości wojsk lądowych za pomocą powszechnie znanych środków trakcyjnych będzie ograniczone i mieć może niewielkie szanse, a w warunkach działań z użyciem broni jądrowej wystąpić mogą dodatkowe, i to dość poważne dalsze ograniczenia, uznaje się, iż najlepszym rozwiązaniem będzie nadanie wojskom wymaganej dla współczesnego pola walki ruchliwości, przez wyjście w przestrzeń powietrzną. Ruchliwość powietrzna ma, jak się obecnie wydaje, zwiększone szanse i perspektywy.

Wyjście wojsk lądowych w przestrzeń powietrzną w oparciu o środki transportu powietrznego nabiera obecnie dużego znaczenia. Do zwiększania ruchliwości wojsk lądowych potrzebne są środki transportu mogące szybko pokonywać przeszkody terenowe, jakie powstaną po uderzeniach jądrowych. Również podczas przesunięcia wojsk na duże odległości w warunkach braku lub zniszczenia dróg, względnie nagłej potrzeby wzmocnienia wojsk walczących w pierwszym rzucie, bądź potrzeby przeniesienia walki w głąb ugrupowania przeciwnika, transport powietrzny nabiera szczególnego znaczenia.

Zasadniczym środkiem rozstrzygającym na współczesnym polu walki będzie siła ognia, a przede wszystkim broń jądrowa. Drugim zasadniczym elementem o znaczeniu operacyjno-taktycznym

będą niewątpliwie wojska powietrznodesantowe oraz wojska szeroko wykorzystujące powietrzne środki transportowe. Jedyne te wojska mogą najlepiej wykorzystać skutki uderzeń broni jądrowej lub zmasowanych uderzeń lotnictwa, a w oddzielnych przypadkach - nawet artylerii na całą głębokość jej zasięgu. Ponadto można zaryzykować twierdzenie, iż w wielu przypadkach wojska te mogą zdecydować o korzystnym rozwiązaniu sytuacji, zwłaszcza w warunkach obustronnego zwarcia wojsk, kiedy dalszy sukces działań zależał będzie od posiadania odwodów i możliwości ich szybkiego przerzucenia do rejonu walki, a nie od ilości i mocy uderzeń BMR.

Zwiększone możliwości w tym względzie są po stronie wojsk wykorzystujących powietrzne środki transportowe, gdyż mogą one w ciągu jednej godziny pokonywać odległości rzędu 150-500 km; dla pokonania tej odległości marszem bez walki wojska wykorzystujące znane środki trakcji naziemnej potrzebują licząc średnio - od 5-10 godzin do 1-5 dób.

I. PODSTAWOWE POJĘCIA O DESANTACH POWIETRZNYCH

1. Podział desantów powietrznych

Desanty powietrzne ze względu na siłę i skład oraz zadania, jakie mogą wykonywać, przyjęto dzielić na: powietrzny desant operacyjny, powietrzny desant taktyczny i powietrzny desant specjalny^{1/}.

Powietrzny desant operacyjny może występować w różnej sile, z zasady jednak nie mniejszej jak dywizja powietrznodesantowa. Desant tej skali będzie z reguły używany przez front i w strefie operacyjnej dla wykonania samodzielnie lub we współdziałaniu z marynarką wojenną bądź z armią ogólnowojskową - zadań wynikających z celów operacji i mających wpływ na całokształt jej rozwoju.

Czas działania tego desantu po lądowaniu zależy od wielu czynników i może wynosić dwie-trzy doby, a niekiedy i więcej.

Na przygotowanie do działań desant ten w zależności od stanu posiadania tary desantowej potrzebuje od kilkunastu godzin do 2-3 dni.

Powietrzny desant taktyczny może być w sile batalionu lub kompanii piechoty, a w oddzielnych przypadkach - nawet pułku zmechanizowanego.

Powietrzny desant taktyczny może być używany przez armię, dywizję zmechanizowaną i pancerną oraz dywizję desantową. Głębokość wysadzenia tego desantu nie może przekraczać głębokości zadania dnia dywizji. Czas samodzielnego działania tego desantu nie powinien przekraczać kilku godzin.

Na przygotowanie do działań dla tej skali desantu przewiduje się zaledwie kilka godzin.

W odosobnionych przypadkach desant taktyczny może być użyty w sile batalionu lub kompanii z dywizji powietrznodesantowej z lądowaniem na spadochronach lub przy użyciu śmigłowców.

^{1/} W niektórych źródłach fachowych wymienia się również "powietrzny desant strategiczny". W niniejszym opracowaniu nie rozpatruje się tego desantu.

Powietrzny desant specjalny może występować w różnej sile. Najczęściej jednak będą to samodzielne grupy, od kilku ludzi do kompanii. Desant ten może działać w strefie taktycznej i operacyjnej. Czas jego działań może być różny i wynosić będzie od kilku godzin do kilkunastu dni.

Na przygotowanie do działań dla tego desantu może być wyznaczony czas od paru godzin do kilku dni.

Każdy z wymienionych desantów w rejon swego działania może być desantowany: przy pomocy spadochronów, przy użyciu śmigłowców, względnie metodą kombinowaną. Dlatego też, biorąc pod uwagę techniczny sposób dostawiania się desantów na pole walki, przyjęto dzielić je na: desant spadochronowy, desant śmigłowcowy i desant kombinowany.

Desant spadochronowy - to taki desant, w którym ludzie, broń ciężka oraz sprzęt techniczny i środki materiałowe są przerzucane na pole walki samolotami, lądowanie zaś odbywa się na spadochronach w terenie dogodnym do lądowania. W desancie tym mogą wziąć udział wyłącznie związki, oddziały i pododdziały wojsk powietrznodesantowych, które były szkolone i przygotowywane do wykorzystania spadochronów jako środków dostawiania się na pole walki.

Desant śmigłowcowy jest to desant, który na pole walki przerzucany jest przy użyciu śmigłowców. Wyjątkową zaletą tego desantu jest to, że mogą w nim wziąć udział różne rodzaje wojsk, w tym również i wojska powietrznodesantowe. Najczęściej do tego desantu przeznaczają się pododdziały z drugich rzutów lub odwodów dywizji i armii.

Desantem kombinowanym nazywamy taki desant, w którym część pododdziałów i sprzętu przewożona jest powietrznymi środkami transportu i ląduje na spadochronach, część zaś - metodą lądowania środków powietrznych /samolotów lub śmigłowców/ na opanowanych, stałych lub polowych lotniskach. Zasada jest, że przy desancie kombinowanym w pierwszej kolejności ląduje rzut spadochronowy, opanowuje lotnisko lub lądowisko, ubezpiecza je, a następnie pomaga w wyładowaniu ludzi i sprzętu.

2. Sposoby dostawiania się na pole walki

Wojska powietrznodesantowe i desanty specjalne dla wykonania zadań mogą być pozostawione w określonym rejonie, gdy zachodzi potrzeba czasowego opuszczenia terenu przez walczące wojska. Pododdziały tych wojsk mogą także dostawać się na pole walki drogą lądową przez przenikanie w lukach ugrupowania nieprzyjaciela. Desanty specjalne mogą ponadto być przerzucane drogą morską. Jednak najczęściej spotykanym sposobem dostawiania się wszystkich desantów na pole walki jest desantowanie.

Desantowanie rozumieć należy jako przerzut wojsk i sprzętu drogą powietrzną - przy użyciu różnych środków transportu powietrznego - poza linię styczności walczących wojsk, na obszary lub w rejony zajęte i kontrolowane przez nieprzyjaciela.

Desantowanie obejmuje w zasadzie trzy podstawowe czynności, a mianowicie: załadowanie, przelot i lądowanie.

Załadowanie dla każdego z desantów ma inny przebieg i obejmować będzie szereg odrębnych czynności.

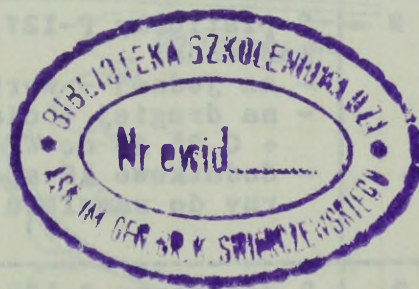
Dla desantów spadochronowych załadowanie obejmuje dwie czynności:

Pierwszą czynnością jest załadowanie ciężkiego sprzętu bojowego, środków transportowych i zapasów materiałowych na platformy i do zasobników oraz przygotowanie systemów lądujących, to jest spadochronów oraz opóźniaczy, połączenie ich w jedną całość zapewniającą właściwe lądowanie po zrzucie z samolotu. Podstawowe dane tary desantowej stosowanej do zrzutu sprzętu ciężkiego z samolotów transportowych AN-12 przedstawia tabela nr 1/.

TABELA nr 1. PODSTAWOWE DANE TARY DESANTOWEJ

Nazwa i nomenklatura tary desantowej	Wymiary	Opis konstrukcji i zasadnicze wymiary	Warianty ładowania sprzętu	Ilość ludzi i sprzętu mieszcząca się w samolocie AN-12
1 PLATFORMA DESANTOWA P-127	2 Konstrukcja z duraluminowych rur z pomostem o wymiarach 3835 x 1815 mm zrzucana jest na wieloczasowych systemach spadochronowych w zależności od ciężaru sprzętu.	3 Samochód Gaz-69 - moździerz 120 mm; - 0,25 jo amunicji, lub wóz dowodzenia z radiostacją R-125, lub wyrzutnia PPK z 1 jo amunicji; lub dwa działa ZSU-23-2 lub 2 moździerze M-72 itd.	4 2 sztuki + 20 żołnierzy	
PLATFORMA PGS-500	5 Wykonana z płyty drewnianej o wymiarach 1. 45x1. 2 m. Zrzucana jest na spadochronie o powierzchni 55 m ² . Czas załadowania, w zależności od ładowanych środków, od 1-4 godzin. Rozładowanie po zrzucie 15-30 minut.	6 Srodki materiałowe w fabrycznym opakowaniu o wadze do 500 kg.	16 szt.	
ZASOBNIK-P-101	7 Wykonany z blachy stalowej w formie prostopadłościanu o wymiarach 1360x468x460 mm zrzucony na spadochronie o powierzchni 55 m ²	8 Moździerz 82 mm lub działo bo 82 mm; względnie inny sprzęt odpowiadający tym wymiarom do wagi 140 kg. Czas ładow. 10-15 min. rozładowanie 10-12.	32 szt. lub 1 zasobnik zamiast 1 żołnierza.	

1	2	3	4
ZASOBNIK PDAMI-47	Wykonany z pikowanej waty z tkaniną w formie worka sznurowanego.	Jak zasobnik P-101	32 szt.
ZASOBNIK GK-30	Wykonany z dzianiny o wymiarach różnych.	- radiostacje R-105; - środki medyczne; - amunicja itp. Czas ładowania 10-12'	Zrzucony przy żołnierzu.
ZASOBNIK OSOBISTY SPADOCHRONIARZA	Wykonany z brezentu	Do przenoszenia indywidualnego wyposażenia spadochroniarza o wadze do 30-40 kg.	Zrzucony przy żołnierzu.
PASY UNIWEERSALNE PD-47	Wykonane z blachy o wymiarach 198 x 45 cm.	Służą do zrzutu beczek z paliwem lub innego sprzętu.	Różna

Czynności te mogą być wykonane jeszcze w okresie pokoju w garnizonach stałych bądź też po wyjściu oddziałów do rejonów wyjściowych, które z reguły winny się znajdować w odległości 5-10 km od lotniska załadowczego. Wielkość rejonu wyjściowego batalionu powietrznodesantowego winna wynosić 6-10 km². Załadowanie sprzętu na platformy i przygotowanie ich do zrzutu może być dokonane w ciągu 1-2 dni. /Rozmieszczenie batalionu powietrznodesantowego w rejonie wyjściowym przy lotnisku pokazano na szkicu nr 1/.

Drugą czynnością jest załadowanie sprzętu i ludzi do samolotów na lotnisku załadowczym, dokąd przegrupowuje się bpd z rejonu wyjściowego lub z garnizonu. Batalion powietrznodesantowy ładuje się na jednym lotnisku. Ogólny czas na załadowanie do samolotów wynosi 1,5-2 godziny. W zależności od wzmocnienia dla przerzutu bpd potrzeba średnio 28-35 samolotów AN-12.

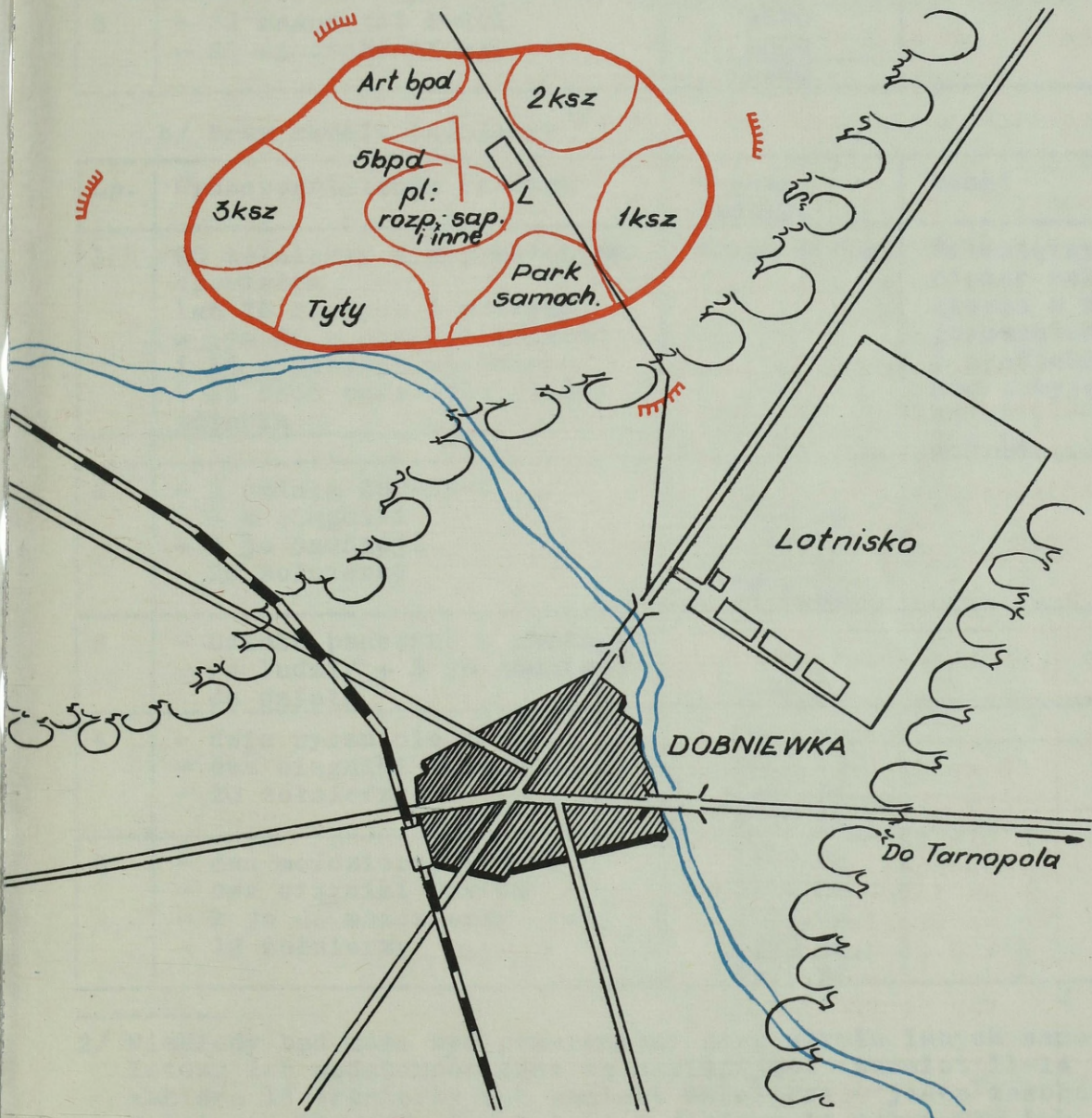
Załadowaniem do samolotów kieruje dowódca lotnictwa transportowego przewożącego batalion według planu załadowania, który opracowywany jest przez sztab batalionu przy udziale przedstawiciela lotnictwa transportowego.

TABELA nr 2. NIEKTÓRE WARIANTY ZAŁADOWANIA SAMOLOTU AN-12

a/ Przy zrzucie spadochronowym:

Lp	Wyszczególnienie ładunku	Ogólny ciężar ładunku	Uwagi
1	2	3	4
1	60 spadochroniarzy z wyposażeniem osobistym	6000 kg	
2	2 platformy P-127, każda załadowana: - na jednej - wyrzutnia WP-8 - na drugiej - ciągnik Gaz-69 + 0,25 jo do WP-8 - dodatkowo 16 spadochroniarzy do samolotu	1420 kg 1800 kg 1353 kg 1100 kg <u>1600 kg</u> <u>7273 kg</u>	
3	2 platformy P-127, każda załadowana: po jednym moździerzu 120 mm z ciągnikiem Gaz-69+0,25 jo - dodatkowo 20 spadochroniarzy	1420 kg 1110 kg 3970 kg <u>2000 kg</u> <u>8500 kg</u>	

ROZMIESZCZENIE bpd W REJONIE WYJŚCIOWYM PRZY LOTNISKU

1	2	3	4
4	2 platformy P-127, na każdej z nich: - samochód Gaz-69+500 kg amunicji - 15 spadochroniarzy	1420 kg 4070 kg 1500 kg 6990 kg	
5	- 16 platform PGS-500 - 10 spadochroniarzy	8000 kg 1000 kg 9000 kg	
6	- 32 zasobniki P-101 - 20 spadochroniarzy	3480 2000 5480	

b/ Przy rzucie lądującym^{2/}

Lp.	Wyszczególnienie ładunku	Ciężar ładunku	Uwagi
1	90 żołnierzy z wyposażeniem osobistym lub 76 rannych i chorych, w tym 60 w pozycji leżącej i 16 w pozycji siedzącej + 12 osób personelu służby zdrowia	Około 9 ton	Przeciętny ciężar żołnierza z wyposażeniem i spadochronem przyjęto za 100 kg
2	- 2 działa ZSU-23-2 + 2 ciągniki - 2 jo amunicji - 20 żołnierzy	5370 kg 1340 kg 2000 kg 8710 kg	
3	- Działo pancerne z obsługą /4 ludzi/ + 3 jo amunicji do działa	15530 kg	
4	- dwie wyrzutnie WP-8 - dwa ciągniki Gaz-69 - 20 żołnierzy	3600 kg 3070 kg 2000 kg 8670 kg	
5	- dwa moździerze 120 mm - dwa ciągniki Gaz-69 - 1 jo do moździerzy - 12 żołnierzy	1110 kg 3070 kg 3600 kg 1200 kg 8980 kg	

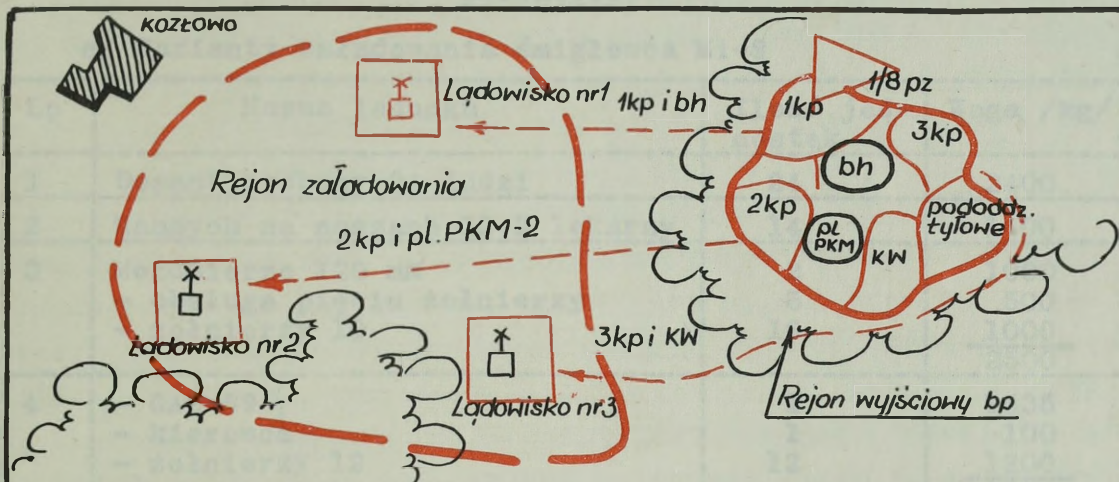
2/ Niekiedy bpd może być przerzucony przy użyciu innych samolotów. Ich podstawowe dane są następujące: samolot Il-14 zabiera 18 żołnierzy lub zamiast żołnierza - jeden zasobnik P-101 czy PDMM-47. Samolot Li-2 zabiera 14 żołnierzy lub zamiast żołnierza - jeden z ww. zasobników. Innego sprzętu ciężkiego do tych samolotów nie ładuje się, nawet przy lądowaniu na lotnisku, chyba że sprzęt bojowy będzie rozebrany i załadowany w skrzynię.

Lp.	Wyszczególnienie ładunku	Ciężar ładunku	Uwagi
6	- jeden BTR lub BRDM - 17 żołnierzy	8600 kg 1700 kg <u>10300 kg</u>	
7	Różne środki zaopatrzenia kwatermistrzowskiego	12 ton	

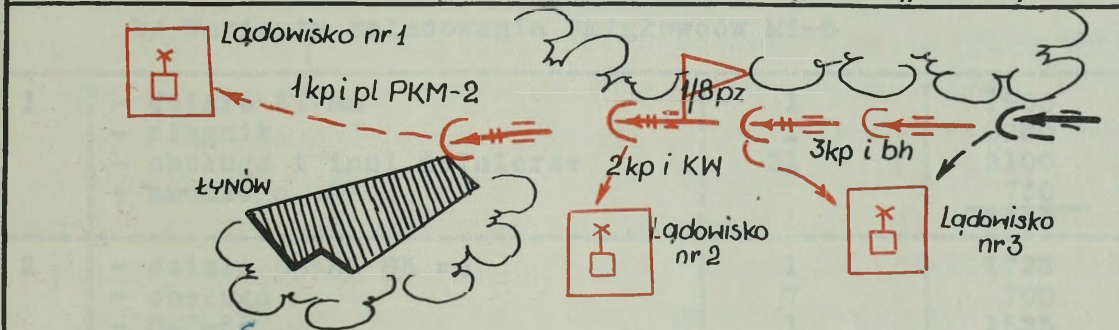
Desant śmigłowcowy może się ładować do śmigłowców w rejonie załadowniczym wyznaczonym w pobliżu rejonu wyjściowego lub rejonu krótkiego odpoczynku względnie może przechodzić do załadowania z marszu. We wszystkich tych przypadkach rejon załadowania do śmigłowców powinien znajdować się w odległości 30-50 km od rubieży styczności walczących wojsk. /Sposoby przechodzenia do załadowania batalionu piechoty do śmigłowców pokazano na szkicu nr 2/.

Ładowiska dla śmigłowców wybiera się w terenie równym i suchym, z dala od linii wysokiego napięcia. Śmigłowce przybywają na lądowiska z takim rozliczeniem, aby po ich lądowaniu pododdziały mogły natychmiast przystąpić do ładowania. Wielkość rejonu załadowniczego może być różna. Dla ładowania i startu jednego śmigłowca potrzebna jest powierzchnia 7225 m^2 /średnica wirnika 35 m + połowa odstępu /100 m/ między śmigłowcami = $35 + 50 = 85 \times 85 = 7225 \text{ m}^2$ /. Dla eskadry śmigłowców potrzebny jest rejon wielkości 72250 m^2 /300 x 250/. Dąży się do tego aby zachować odległość od 1,5-2 km między eskadrami. Tej wielkości lądowiska wybiera się także w rejonie wysadzenia desantu.

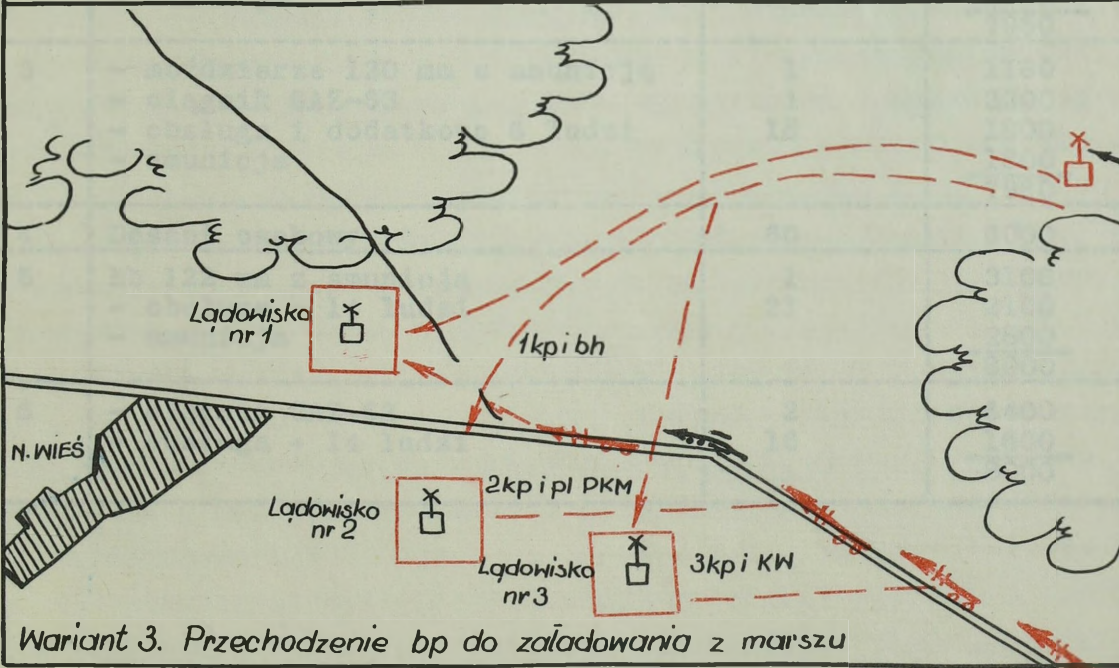
We wszystkich podanych przypadkach szczegółowego rozliczenia do załadowania dokonuje się w sztabach, ujmując je w planie załadowania. Na tej podstawie pododdziały w wyznaczonym im czasie przesuwają się do miejsc załadowania i po przybyciu śmigłowców następuje ładowanie. W pierwszej kolejności ładuje się środki materiałowe, następnie sprzęt i w końcu ludzi. Szczegółowe warianty załadowania różnych typów śmigłowców przedstawiane są w tabeli 3.

Wariant 1. Przechodzenie bp do załadowania z rejonu wyjściowego

Wariant 2. Przechodzenie bp do załadowania z krótkiego odpoczynku

Wariant 3. Przechodzenie bp do załadowania z marszu

Szkic nr 2. Sposoby przechodzenia do załadowania bp do śmigłowców

TABELA nr 3. NIEKTÓRE WARIANTY ZAŁADOWANIA RÓŻNYCH TYPOW
ŚMIGŁOWCÓW

a/ Warianty załadowania śmigłowca Mi-8

Lp	Nazwa ładunku	Ilość jednostek	Waga /kg/
1	Desant osobowy 24 ludzi	24	2400
2	Rannych na noszach 12+2 lekarzy	14	1400
3	Moździerze 120 mm	2	1000
	- obsługa pięciu żołnierzy	5	500
	- żołnierzy 10	10	1000
			2500
4	- GAZ-69	1	1535
	- kierowca	1	100
	- żołnierzy 12	12	1200
			2835

b/ Warianty załadowania śmigłowców Mi-6

1	- działo 57 mm	1	1900
	- ciągnik	1	3200
	- obsługa i inni żołnierze	21	2100
	- amunicja		750
			7950
2	- działo ppanc 85 mm	1	1725
	- obsługa	7	700
	- GAZ-69	1	1535
	- kierowca + 19 żołnierzy	20	2000
	- amunicja		2000
			7950
3	- moździerze 120 mm z amunicją	1	1180
	- ciągnik GAZ-63	1	3200
	- obsługa i dodatkowo 6 ludzi	18	1800
	- amunicja		1800
			7980
4	Desant osobowy	60	6000
5	hb 122 mm z amunicją	1	3100
	- obsługa + 14 ludzi	21	2100
	- amunicja		2800
			8000
6	- ciągnik GAZ-63	2	6400
	- obsługa + 14 ludzi	16	1600
			8000

Załadowaniem do śmigłowców kieruje dowódca środków transportowych. Po załadowaniu dowódca desantu melduje swojemu przełożonemu i wówczas następuje start śmigłowców. Należy dodać, że załadowanie może się odbywać w dzień i w nocy. Przy załadowaniu sprzętu ciężkiego w nocy należy stosować cświetlenie.

Przelot desantu odbywa się według ustalonych sposobów w sztabach frontu lub armii wspólnie ze sztabami lotniczymi.

Przyjmuje się, że przelot może być wykonany: po jednej lub kilku trasach. Przelotu dokonuje się w kolumnie, luźnym szykiem i pojedynczymi samolotami lub śmigłowcami. Trasę lub trasy przelotu wybiera się nad rejonami nie obsadzonymi przez nieprzyjaciela. Dobiera się także odpowiednią wysokość przelotu samolotów i śmigłowców, możliwie najniższą, aby utrudnić przeciwnikowi ich wykrycie. W zależności od terenu i obciążenia wysokość przelotu dla samolotów może wynosić 200-300 m, a dla śmigłowców 100-150 m.

Generalnie rzecz biorąc dąży się do tego aby desant wysadzać jednocześnie we wszystkich planowanych rejonach.

Środki obrony przeciwlotniczej, a także środki radioelektroniczne tego systemu znajdujące się ewentualnie na trasie przelotu, obezwładnia się ogniem artylerii w ramach jej zasięgu oraz ogniem lotnictwa lub uderzeniami jądrowymi na całą głębokość desantowania. Ponadto obezwładnia się i blokuje lotnictwo nieprzyjaciela na niektórych lotniskach.

Własne lotnictwo myśliwskie osłania przelot samolotów transportowych lub śmigłowców według przyjętych dla danej sytuacji powietrznej wariantów.

Przelot desantu może być wykonywany tak w dzień, jak i w nocy. Powszechnie uznaje się, że warunki nocne w znacznym stopniu ułatwiają przelot. Współczesne samoloty transportowe i śmigłowce są wyposażone w odpowiednie przyrządy nawigacyjne zezwalające na swobodne wykonywanie lotu w warunkach ograniczonej widoczności.

Łądowanie desantu jest z reguły poprzedzone ogniowym przygotowaniem lądowania przez artylerię raketową i lotnictwo. Uderzenia jądrowe można wykonać na 20-30 minut przed lądowaniem. Natomiast lotnictwo bombowe lub myśliwsko-szturmowe/w przypadku, gdy wykonuje uderzenia konwencjonalne/ odcodzi z

nad rejonu lądowania na 2-3 minuty przed dolotem samolotów lub śmigłowców przewożących desant. Główny wysiłek ogniowego przygotowania lądowania skupia się na zniszczeniu środków obrony przeciwlotniczej nieprzyjaciela i obezwładnieniu ewentualnych odwodów znajdujących się w rejonie lądowania i obszarach do niego przyległych.

W pewnych określonych przypadkach lądowanie może być wykonane bez ogniowego przygotowania, zwłaszcza w nocy lub w górach.

Desant spadochronowy ląduje według następującej kolejności:

- pierwsze wysadzone są grupy naprowadzania lotnictwa z radiostacjami, a z nimi grupy ubezpieczenia. /Niekiedy nie wysadza się grup naprowadzania. Radiostacje do naprowadzania lotnictwa mogą być zrzucone na spadochronach nawet z samolotów bombowych/. Zrzutowisko może być również wytyczone i oznakowane przez partyzantów względnie grupy desantu specjalnego;

- następnie po upływie 5-6 minut dokonuje się zrzutu sprzętu ciężkiego załadowanego na platformy i do zasobników;

- po upływie 1-2 minut dokonuje się zrzutu żołnierzy, którzy opuszczają lecący samolot co 0,5 sekundy.

Ponieważ samolot AN-12 może jednocześnie opuszczać dwóch żołnierzy, to w ciągu 1 sekundy samolot może opuścić czterech żołnierzy. Z tego wynika, że 60 spadochroniarzy opuści pokład samolotu w ciągu 15 sekund. Podczas opadania na spadochronie żołnierze śledzą miejsca, gdzie lądował sprzęt ciężki. Po lądowaniu szybko uwalniają się z uprząży spadochronu, odnajdują i rozładowują sprzęt, po czym natychmiast udają się do miejsca zbiórek, skąd w sposób zorganizowany przystępują do wykonywania zadania.

W oddzielnych przypadkach sposób lądowania i jego przebieg może być nieco inny. Dotyczyć to będzie takich okoliczności, w których lądowanie odbywać się będzie pod ogniem nieprzyjaciela lub jego oddziały będą przechodzić do ataku w trakcie lądowania desantu.

W przypadku gdy desant spadochronowy ma zapewnić przyjęcie rzutu lądującego /samoloty lub śmigłowce/, przede wszystkim oczyszcza on lotnisko lub lądowisko z grup nieprzyjaciela,

własnych spadochronów i sprzętu, wyznacza miejsca lądowania dla powietrznych środków transportowych i organizuje obronę. Po lądowaniu pomaga w rozładowywaniu, po czym przystępuje do wykonywania zadania.

Desant śmigłowcowy ląduje na 3-4 lądowiskach, które mogą być zawczasu oznakowane i wytyczone przez grupy rozpoznawcze. W nocy mogą być wyłożone sygnały świetlne lub nawet może być stosowane oświetlenie. Najczęściej jednak lądowiska wybierają się będzie na podstawie mapy. Wówczas załogi śmigłowców samodzielnie wybierają dogodne miejsca i lądują w ustalonej kolejności i porządku. W nocy miejsce lądowania śmigłowiec oświetla własnym pokładowym reflektorem. W trudnych warunkach terenowych, gdy brak jest miejsca na lądowanie, śmigłowiec pozostaje w zwisie, a żołnierze opuszczają go przy pomocy drabinek i lin lub przez zeskok. Śmigłowce przewożące sprzęt ciężki muszą jednak lądować.

W desancie śmigłowcowym w pierwszej kolejności śmigłowce opuszczają grupy osłony i rozpoznania. Grupy osłony zajmują stanowiska wokół lądowiska, ubezpieczając wyładowanie pozostałych sił. Może się zdarzyć, że dla umożliwienia lądowania grupy te będą musiały natychmiast po lądowaniu przejść do ataku dla zniszczenia tych sił nieprzyjaciela, których środki ogniowe utrudniają swobodne lądowanie.

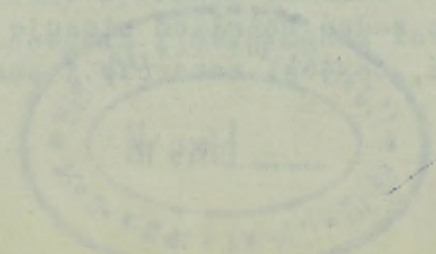
Pododdziały rozpoznawcze przystępują do wykonywania zadań. Na najbardziej zagrożone kierunki pododdziały te mogą być podwiezione śmigłowcami i wysadzone w pobliżu obiektu rozpoznania.

Główne siły desantu wyładowują się według ustalonej kolejności i - jeśli zachodzi potrzeba - natychmiast wchodzą do walki. Po wyładowaniu śmigłowce odlatują do wyznaczonego im rejonu, a dowódca desantu melduje przełożonemu o wynikach desantowania i kieruje walką pododdziałów.

Każdy z wymienionych desantów może lądować: bezpośrednio na obiekt, w pobliżu obiektu lub z dala od obiektu. O wyborze tego czy innego miejsca lądowania decydować będzie z reguły dowódca desantu po dokładnej analizie szeregu czynników, które będą wywierać wpływ na powzięcie decyzji.

Jeżeli desant jest wysadzony dla wykorzystania skutków uderzeń broni jądrowej, to może on lądować w 20-30 minut po wybuchu, w odległości 1000-1500 m od zerowego punktu wybuchu. W zasadzie sposób lądowania nie ulega zmianie z tym jednak, że pododdziały lądować powinny w maskach i ubraniach ochronnych. Stopień skażenia musi być wnikliwie kontrolowany przez patrole rozpoznania skażeń.

Wzrost

II. ZASADY DZIAŁAŃ BATALIONU POWIETRZNODESANTOWEGO

1. W składzie dywizji powietrznodesantowej

W strukturze organizacyjnej polskiej dywizji powietrznodesantowej batalion jest oddziałem. Jako oddział z reguły jest używany do działań bojowych w składzie dywizji, wykonując część ogólnego zadania, dla którego użyta została dywizja.

Batalion powietrznodesantowy w ramach dywizji powietrznodesantowej może wykonywać wiele zadań, a głównie:

- niszczyć środki przenoszenia broni masowego rażenia oraz składy, w których jest ona przechowywana;
- opanowywać rubieże i obiekty o znaczeniu taktyczno-operacyjnym;
- działać w celu ostatecznego rozbitcia sił nieprzyjaciela; które ocalały po uderzeniach jądrowych lub zmasowanych uderzeniach lotniczych;
- opanowywać i utrzymywać przeprawy na szerokich przeszkodach wodnych, przesmykach między jeziorami, przełęcze górskie, w celu zapewnienia wojskom własnym szybkiego i płynnego ich pokonania;
- opanowywać porty oraz artylerię nadbrzeżną, względnie odcinki wybrzeża morskiego w rejonach lądowania desantu z morza;
- brać udział w zamknięciu pierścienia okrążenia wojsk nieprzyjaciela lub odblokowania okrążonych wojsk własnych;
- opanowywać niektóre odcinki pól min jądrowych w celu uniemożliwienia ich wysadzania;
- opanowywać lotnisko dla potrzeb lotnictwa własnego w celu zbliżenia go do wojsk nacierających lub dla przyjęcia rzutu lądującego kombinowanego desantu powietrznego;
- działać w celu dezorganizowania dowodzenia, zaopatrywania i pracy tyłów;

Ponadto batalion w całości lub tylko częścią sił może być użyty do wzmocnienia walki partyzantów i sił zbrojnego podziemia.

Każde z wymienionych zadań może być wykonywane oddzielnie lub kilka z nich może być łączone w jedną całość. Dla wykonania zadań batalion stosuje ogólnie znane główne rodzaje działań, to jest natarcie i obronę. Oczywiście, formy tych

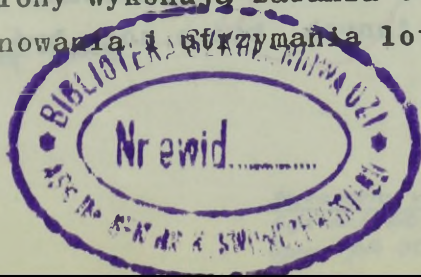
działań będą zupełnie inne niż przywykliśmy je traktować, mając na uwadze wojska pancerne i zmechanizowane.

W natarciu batalion powietrznodesantowy wykonuje nagłe i gwałtowne ataki bardzo często bez odpowiedniego wsparcia ogniowego, dążąc do uzyskania zaskoczenia. Jeżeli obiekt ma być opanowany, to uderzenie batalionu musi być tak gwałtowne i zdecydowane oraz silne, aby przeciwnik nie wytrzymał impetu uderzenia i był zmuszony do zrezygnowania z dalszego oporu. W wypadku gdy obiekt nie ma być utrzymywany, znajdujące się w nim urządzenia niszczy się sposobem ogniowym lub mechanicznym. Jeżeli obiekt ma być utrzymany, wówczas organizuje się jego obronę.

Przechodząc do obrony opanowanych obiektów można wykorzystywać istniejące urządzenia inżynieryjne pozostawione przez nieprzyjaciela. Charakterystyczną cechą obrony batalionu powietrznodesantowego będzie konieczność i możliwość wykonywania dużej ilości kontrataków napadów i uderzeń. Taki właśnie sposób działań winien zrekompensować niedostatki obrony wynikające ze stosunkowo słabej rozbudowy inżynieryjnej, zbyt małej ilości min itp.

Batalion przechodzi do obrony w zasadzie tylko w sytuacjach wyjątkowych i najczęściej wymuszonych. Zakłada się z góry przejście do innej, bardziej dynamicznej formy działań. Kiedy stwierdza się, że nieprzyjaciel znacznymi siłami rozwija się do ataku, korzystniej będzie odejść z bronionego obiektu lub rubieży i przejść do działań ruchomych, wychodzić na skrzydła i tyły nieprzyjaciela, atakować go, niszczyć jego sprzęt i stanowiska dowodzenia, nie pozwalając na swobodne kontynuowanie zamierzonego manewru.

Trzeba pamiętać, że dywizja powietrznodesantowa działa z reguły na dużym obszarze, co wywiera wpływ na możliwości ogniowego wsparcia walki poszczególnych batalionów, które - mimo iż prowadzą walkę w jej składzie - muszą bardzo często liczyć tylko na własne siły i możliwości. Wyraźnym tego przykładem jest działanie bpd dla opanowania lotniska w celu przyjęcia rzutu lądującego dywizji. W tym czasie, kiedy batalion walczy o opanowanie lotniska pozostałe bataliony wykonują zadania o innym znaczeniu./Działanie bpd dla opanowania i utrzymania lotniska przedstawiono na szkicu nr 3/.

W przypadku gdy bpd prowadzi działania w terenie skażonym środkami promieniotwórczymi, ogranicza się czas jego działania. Jeżeli jednak sytuacja tego wymaga, to pododdziały walczą w tym rejonie, aż do całkowitego rozstrzygnięcia walki.

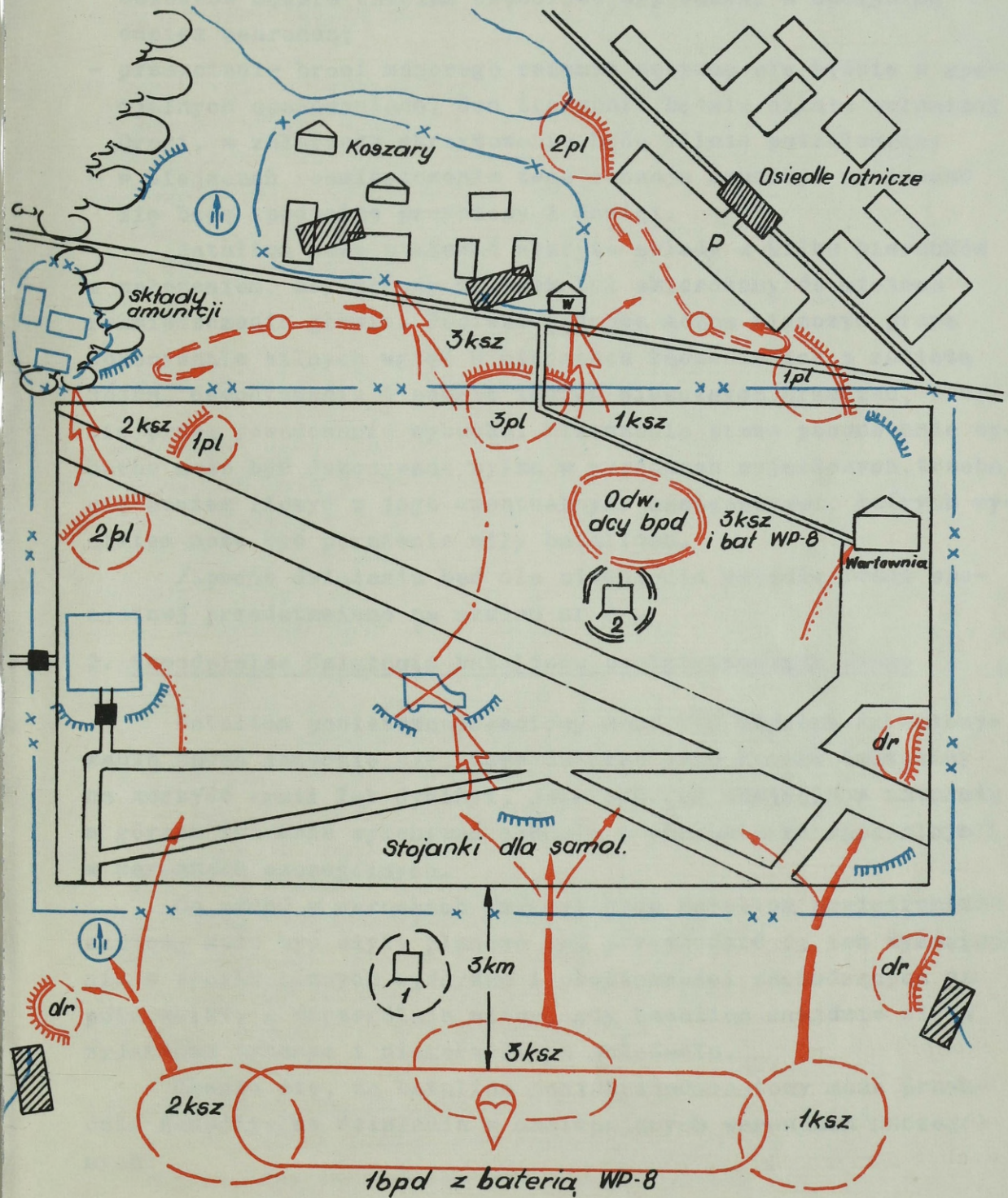
Ponadto, w ramach zadań dywizji batalion powietrznodesantowy może prowadzić działania mające na celu niszczenie środków przenoszenia broni masowego rażenia oraz składów, w których jest ona przechowywana. Zadanie to batalion wykonuje w każdych warunkach - niezależnie od tego, czy działania bojowe prowadzone są z użyciem, czy też bez użycia broni masowego rażenia, czy batalion otrzymał tego rodzaju zadanie, czy też był wysadzony dla wykonywania innych zadań. Wykonywanie tego zadania w każdych warunkach podyktowane jest tym, że nigdy nie ma się pewności, kiedy ostatecznie nieprzyjaciel zdecyduje się na użycie broni masowego rażenia. Ciągłe zaś jej niszczenie osłabiać będzie jego potencjał uderzeniowy. Batalion bardzo często może szybko ustalić miejsca rozmieszczenia środków przenoszenia czy przechowywania lub też natknąć się na urządzenia instalowane w pasach pól jądrowych. W wielu przypadkach batalion nieoczekiwanie może spotkać te środki podczas ich przewozu lub przemarszu. Znając ich niszczycielską siłę działania, nie wolno pozostawić im swobody, tym bardziej, że inne rodzaje wojsk nie będą miały takich możliwości. Często zaś dla tego zadania będą musiały podejmować znaczne wysiłki.

Sposoby wykonania omawianego zadania mogą być różne. Wydaje się, że szczególnie dogodny będzie sposób ogniowy. Sposób ogniowy może być stosowany jedynie wtedy, kiedy cel jest widoczny. Nie wykonując ataku, cel niszczy się ogniem broni maszynowej, granatników, wyrzutni PPK i dział bezodrzutowych w ramach ich zasięgu ogniowego. Niekiedy jednak niszczenie trzeba będzie łączyć z wykonaniem ataku na stanowiska startowe wyrzutni, punkty elaboracji lub stacje radioelektroniczne, a dla niszczenia tego sprzętu można użyć materiału wybuchowego.

Należy podkreślić, że wymienione urządzenia ze względu na skomplikowaną budowę są wyjątkowo wrażliwe na każde uszkodzenia, w tym i na przestreliny z broni ręcznej i maszynowej.

Bardziej skomplikowane wydaje się niszczenie głowic jądrowych i innych, które mogą być rozmieszczane we wszelkiego ro -

DZIAŁANIE bpd DLA OPANOWANIA I UTRZYMANIA LOTNISKA

dzaju składach amunicji zwykłej. Ten sposób rozmieszczenia jest szczególnie trudny do wykrycia. Przyjmować jednak należy, że - mimo wszystko - magazyny te lub składy będą posiadać jakieś cechy demaskujące, do których należeć mogą:

- silniejsza niż zwykle obrona, zaś stan osobowy chronionych obiektów będzie chociaż częściowo wyposażony w specjalną odzież ochronną;
- przewożenie broni masowego rażenia odbywać się będzie w specjalnych opakowaniach. Sam transport będzie silnie osłaniany. Drogi, a zwłaszcza skrzyżowania będą silnie patrolowane;
- w miejscach rozmieszczenia tego rodzaju amunicji znajdować się będą specjalne przyczepy i dźwigi.

Batalion może atakować wykryte składy z kilku kierunków z założeniem, aby główny wysiłek był skierowany do miejsca rozmieszczenia głowic. Pociski jądrowe można niszczyć przez dokonywanie silnych wgień w miejscach łączenia ich z rakieta nośną, demontowanie i psucie innych widocznych urządzeń, wreszcie przez powodowanie wybuchu. Niszczenie przez powodowanie wybuchu może być dokonywane tylko w wypadkach wyjątkowych, trzeba się bowiem liczyć z jego ewentualnymi następstwami, których wynikiem może być porażenie siły batalionu.

/Sposób działania bpd dla niszczenia składów broni specjalnej przedstawiono na szkicu nr 4/.

2. Samodzielne działania batalionu powietrznodesantowego

Batalion powietrznodesantowy może być używany do wykonywania zadań samodzielnie. Może działać jako desant taktyczny na korzyść armii lub dywizji, jako oddział obejścia w natarciu w górach lub może wykonywać zadania o charakterze specjalnym i w warunkach szczególnych.

Do zadań w warunkach szczególnych batalion powietrznodesantowy może być użyty planowo lub przechodzić do ich wykonywania w wyniku różnych wydarzeń i okoliczności zachodzących na polu walki, a szczególnie wtedy, gdy batalion znajdzie się w wyjątkowo trudnym i niekorzystnym położeniu.

Ocenia się, że batalion powietrznodesantowy może prowadzić samodzielne działania w następujących warunkach szczególnych:

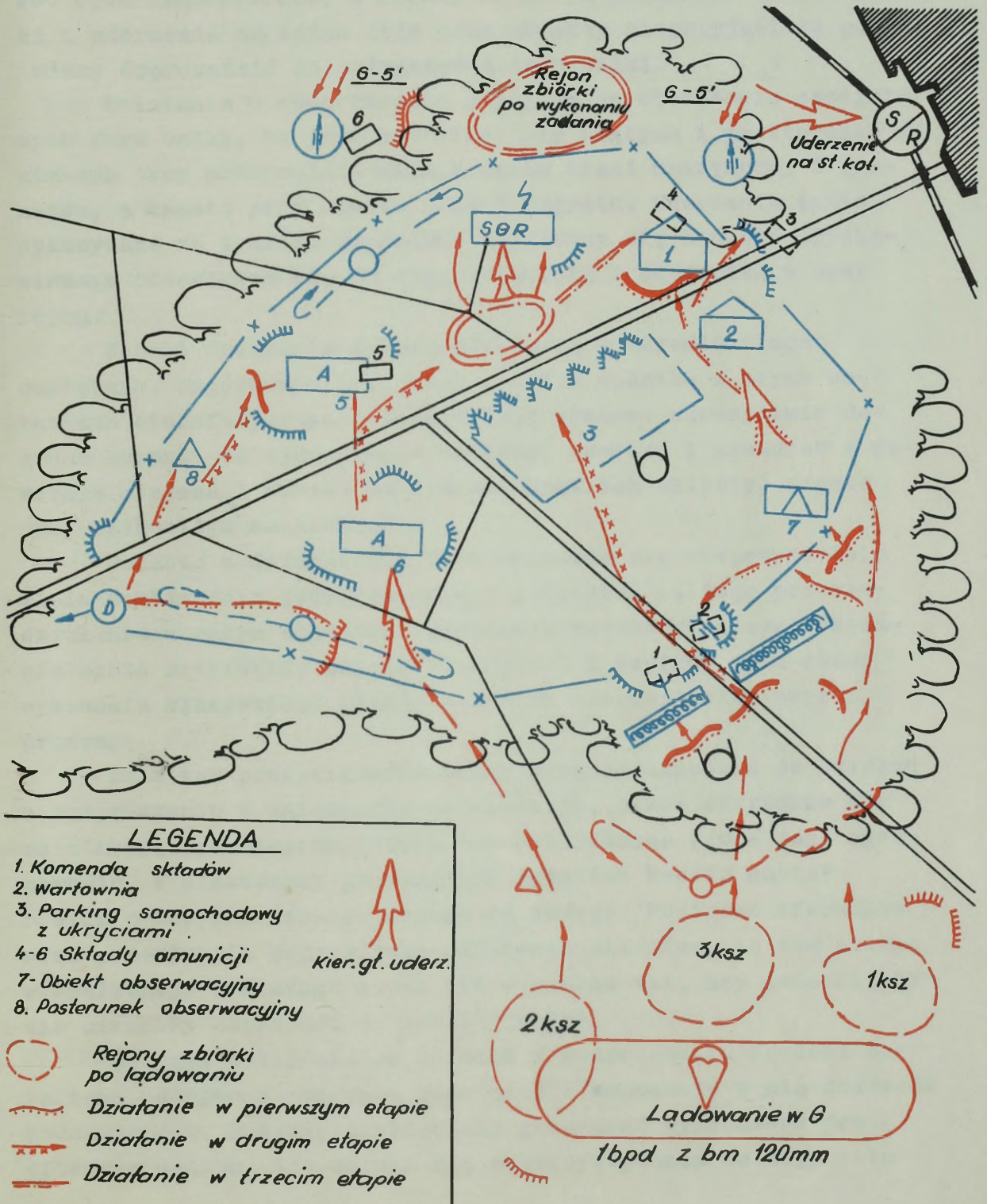
- gdy lądowanie, w wyniku różnych okoliczności, odbyło się w innym niż planowano rejonie, znacznie oddalonym od rejonu sił głównych desantu;
- w wyniku dotychczas prowadzonej walki z nieprzyjacielem, w której zarysowuje się wyraźnie bezpośrednie okrążenie batalionu, co oczywiście nie pozwoli mu na wykonywanie zadania metodą działań klasycznych;
- w wypadku, kiedy powstało położenie taktyczno-operacyjne powodujące konieczność zaniechania dalszych działań w tym rejonie i należy przenieść je w inny rejon lub nawet przebijać się do rubieży styczności walczących wojsk, albo większych zgrupowań wojsk własnych walczących na tyłach nieprzyjaciela;
- gdy lądowanie odbywało się w pobliżu lub bezpośrednio w rejonach rozmieszczenia dużych zgrupowań nieprzyjaciela, niedostatecznie obezwładnionych ogniem;
- dla uniknięcia uderzenia, do którego nieprzyjaciel użył sił mających decydującą i przytłaczającą przewagę.

Dla prowadzenia działań bojowych sposobami klasycznymi, w podanych wyżej przypadkach bpd nie będzie miał żadnych szans. Dlatego powinien on przechodzić do działań w rozproszeniu. Do działań tych najkorzystniej będzie przechodzić w warunkach ograniczonej widoczności, w terenie lesistym lub lesisto-bagnistym, górzystym i pagórkowatym. Teren taki umożliwia łatwe oderwanie się od nieprzyjaciela i przejście małymi grupami do działań w rejony, w których pościg szczególnie oddziałów pancernych nieprzyjaciela będzie poważnie utrudniony.

Sposób działań w rozproszeniu w podanych przypadkach, a zwłaszcza w górach, można uznać za zasadniczy. Wynika to z szeregu okoliczności, a przede wszystkim z tego, że w górach trudno wybrać zrzutowiska, na których można wysadzić batalion w całości. Do częstszych przypadków należeć będzie konieczność wysadzania pododdziałów - pluton, kompania. Ponieważ zrzutowiska mogą znajdować się w dużym oddaleniu od siebie, to bardziej prawdopodobne i racjonalne będzie przechodzenie do działań w rozproszeniu.

Ogólna idea tego sposobu działań polega na tym, że zadania wykonuje się małymi grupami lub pododdziałami. W działaniach tych nie skupia się wysiłku całości oddziału, a nawet

DZIAŁANIE bpd DLA OPANOWANIA SKŁADÓW BRONI SPECJALNEJ

pododdziału w jednym miejscu i czasie. Nie będzie też prowadzone ogniowe przygotowanie i wsparcie ataku. Nie można również stosować obrony rozumianej jako trwałe utrzymanie opanowanego rejonu lub obiektu. Pododdziały, grupy i zespoły działać będą samodzielnie, z reguły na dużym obszarze. Liczne ataki i uderzenia na różne cele oraz obiekty nieprzyjaciela po winny doprowadzić do osiągnięcia celu walki.

Działania w rozproszeniu polegają na stosowaniu specjalnych form walki, to jest krótkich, ale nagłych i gwałtownych atakach przy maksymalnie silnym ogniu broni maszynowej i granatów, a często przy użyciu noża i bagnetu. Uderzenia takie wykonywane są z kilku kierunków i powinny się kończyć błyskawicznym oderwaniem się od nieprzyjaciela i odejściem w nowy rejon.

Jeżeli działania te prowadzone są w terenie trudno dostępnym, pagórkowym lub górzystym i w dodatku w złych warunkach atmosferycznych, to powstaną wówczas szczególnie dogodne warunki do wykonywania napadów, uderzeń i zasadzek w dowolnym miejscu i czasie na wybrane cele lub obiekty, często przy całkowitym zaskoczeniu.

Ponadto w działaniach tych pozbawia się nieprzyjaciela wielu możliwości: jednoczesnego i jednakowo silnego przeciwdziałania w całym obszarze, dogodnych warunków do ześrodkowania ognia artylerii, uderzeń lotnictwa i czołgów oraz szans wykonania klasycznego ataku, w którym nieprzyjaciel uzyska przewagę.

Batalion powietrznodesantowy może przechodzić do działań w rozproszeniu w zależności od sytuacji, przez odrywanie się od atakującego nieprzyjaciela lub przenikając przez jego ugrupowanie. W niektórych przypadkach batalion będzie musiał odejść z dotychczasowego rejonu do nowego. Ponieważ oderwanie oraz przenikanie poprzedzają działania właściwe, są one trudne w realizacji i dlatego muszą być wykonane tak, aby pododdziały nie utraciły zdolności do dalszej walki.

Decyzję przejścia do działań w rozproszeniu dowódca batalionu podejmuje znacznie wcześniej i zapoznaje z nią dowódców pododdziałów. Decyzję powinno się przekazać wykonawcom przez oficerów sztabu. Nie zaleca się wykorzystywania do tego celu

środków radiowych. Warianty przechodzenia do tego sposobu działań powinny być wyrażone w decyzji podejmowanej przed lądowaniem.

Ogólny przebieg działań w rozproszeniu można ujmować przede wszystkim w oparciu o konkretną sytuację. Wobec tego, że może być wiele złożonych sytuacji, rozpatruje się tylko najbardziej złożone.

Batalion powietrznodesantowy natychmiast po lądowaniu może być atakowany przez przeważające siły nieprzyjaciela i może nie zdążyć zebrać się w większe pododdziały. Wówczas wydaje się celowe, aby przechodzą do działań w rozproszeniu tymi pododdziałami i grupami, które zdołały się już zebrać. W marszu do nowego rejonu trzeba zacierać ślady, a nawet początkowo unikać walki. Po zebraniu i uporządkowaniu się w nowym rejonie przechodzi się do działań. Atakować i niszczyć trzeba głównie te obiekty i siły, które można zaskoczyć. Dziesiątki takich nagłych ataków w różnych miejscach wprowadzają dezorientację w oddziałach i dowództwach nieprzyjaciela i pozwalają małymi grupami zadawać straty przeciwnikowi.

W wypadku gdy natarcie wojsk idących na spotkanie z desantem zostanie zatrzymane, a batalion jest osłabiony i brakuje mu środków walki - powinien małymi grupami przebijać się na spotkanie z własnymi wojskami. W tym przypadku należałoby maksymalnie wykorzystać noc, maszerować lasami i po bezdrożach, dokonywać napadów, ataków i uderzeń z zasadzek, wypadów na obiekty i siły znajdujące się na drodze marszu. Gdy pododdziały i grupy wejdą w strefę działań bojowych wojsk nieprzyjaciela winny na wybranych kierunkach uderzać od tyłu, przełamywać opór przeciwnika i łączyć się z własnymi wojskami. Wojska własne, gdy uprzedzone są o takim działaniu desantu, muszą udzielić mu wszechstronnej pomocy. Grupy desantu, które są zupełnie wyczerpane i pozbawione w ogóle środków walki, powinny dla połączenia się z wojskami wykorzystywać luki w ugrupowaniu nieprzyjaciela. Niekiedy mogą pozostać na tyłach nieprzyjaciela, odpocząć, zdobyć środki walki i przejść ponownie do działań.

W razie niemożliwości, wobec zdecydowanej przewagi nieprzyjaciela, prowadzenia działalności bojowej w danym rejonie, a zwłaszcza gdy przeciwnik dokonał okrążenia, batalion dzieli

się na grupy lub zespoły i - przenikając przez ugrupowanie i w lukach - odchodzi w nowy rejon. Natychmiast po przeniknięciu, grupy i zespoły powinny uderzać na nieprzyjaciela od tyłu, aby rozproszyć jego uwagę i ułatwić przenikanie innym pododdziałom, zespołom i grupom. Wykonując krótkie, ale silne i nagłe ataki, desant powinien odrywać się od przeciwnika, stosując dużą ilość zwrotów zaczepnych dla zmylenia pościgu, wykonywać odpowiedni manewr, by drogą najkrótszą dotrzeć do nowego rejonu. W nowym rejonie trzeba uporządkować pododdziały, dać im czas na odpoczynek, przeprowadzić rozpoznanie i znowu podjąć walkę.

W wypadku, gdy batalionowi będącemu w obronie zagraża zniszczenie przez nieprzyjaciela wykonującego atak przeważającymi siłami, powinien on opuścić zagrożony rejon i uchylić się od przyjęcia walki. Będzie to uchylene się celowe, aby z atakowanego stać się atakującym. Rozpraszając się na małe pododdziały i grupy, batalion przechodzi do ataków na tyły i skrzydła, punkty i stanowiska dowodzenia, minuje drogi oraz wykonuje zawały, pali sprzęt i atakuje artylerię na stanowiskach ogniowych. Czasowa utrata terenu na rzecz zachowania zdolności bojowej nie może być uważana za niepowodzenie.

Sprzęt ciężki, jeśli będzie ograniczał swobodę skrytego przenikania i marszu, trzeba ukrywać lub niszczyć, a środki materiałowe podzielić na wszystkich żołnierzy.

Jeżeli batalion powietrznodesantowy przechodzi do tego sposobu działań planowo i po uprzednim przygotowaniu, to można wówczas dokonać doboru sprzętu ciężkiego, jaki należy zabrać na tyły, mając na uwadze jego przydatność w ściśłym powiązaniu z celami i obiektami nieprzyjaciela. Mając na uwadze charakter działań, należy unikać zabierania sprzętu kołowego i ciągnionego. Najprzydatniejszy jest sprzęt przenośny.

/Sposób działania bpd z planowym przejściem do działań specjalnych przedstawia szkic nr 5/.

W każdym przypadku w działaniach w rozproszeniu pododdziały, grupy lub zespoły po wykonaniu zadań przewidzianych na noc przechodzą dla odpoczynku w rejon bazy. Baza jest miejscem jednorazowego odpoczynku. Bazy dla odpoczynku powinny być wybierane w terenie trudno dostępnym. W bazie, w zależności od

jej usytuowania, pododdział lub grupa może się rozmieszczać w całości względnie dzielić się na mniejsze podzespoły. Kiedy grupy odpoczywają, w bazie musi panować bezwzględny spokój i cisza. Powinny być również wyznaczone ubezpieczenia. Część żołnierzy musi być utrzymana w pogotowiu bojowym, a jednocześnie wydzielonymi zespołami prowadzi się rozpoznanie, obserwację i podsłuchy tych elementów nieprzyjaciela, które w najbliższej przyszłości mają być atakowane lub niszczone.

Jest sprawą oczywistą, że niekiedy atakuje się również obiekty nierozpoznawane, zwłaszcza gdy znajdują się one na drodze przemarszu grup i można zaskoczyć znajdującą się obsługę lub załogę.

Przed każdym wyjściem na zadanie dowódca grupy ustala drogę marszu, sposób wykonania zadania, rejon zbiórki po ataku i wykonaniu zadania oraz rejon nowej bazy. Na drodze marszu ustala się punkty kontaktowe, gdzie oczekuje się na żołnierzy, którzy nie nadążą w marszu lub pozostawia się im umowny znak dla zorientowania ich co do dalszej działalności grupy.

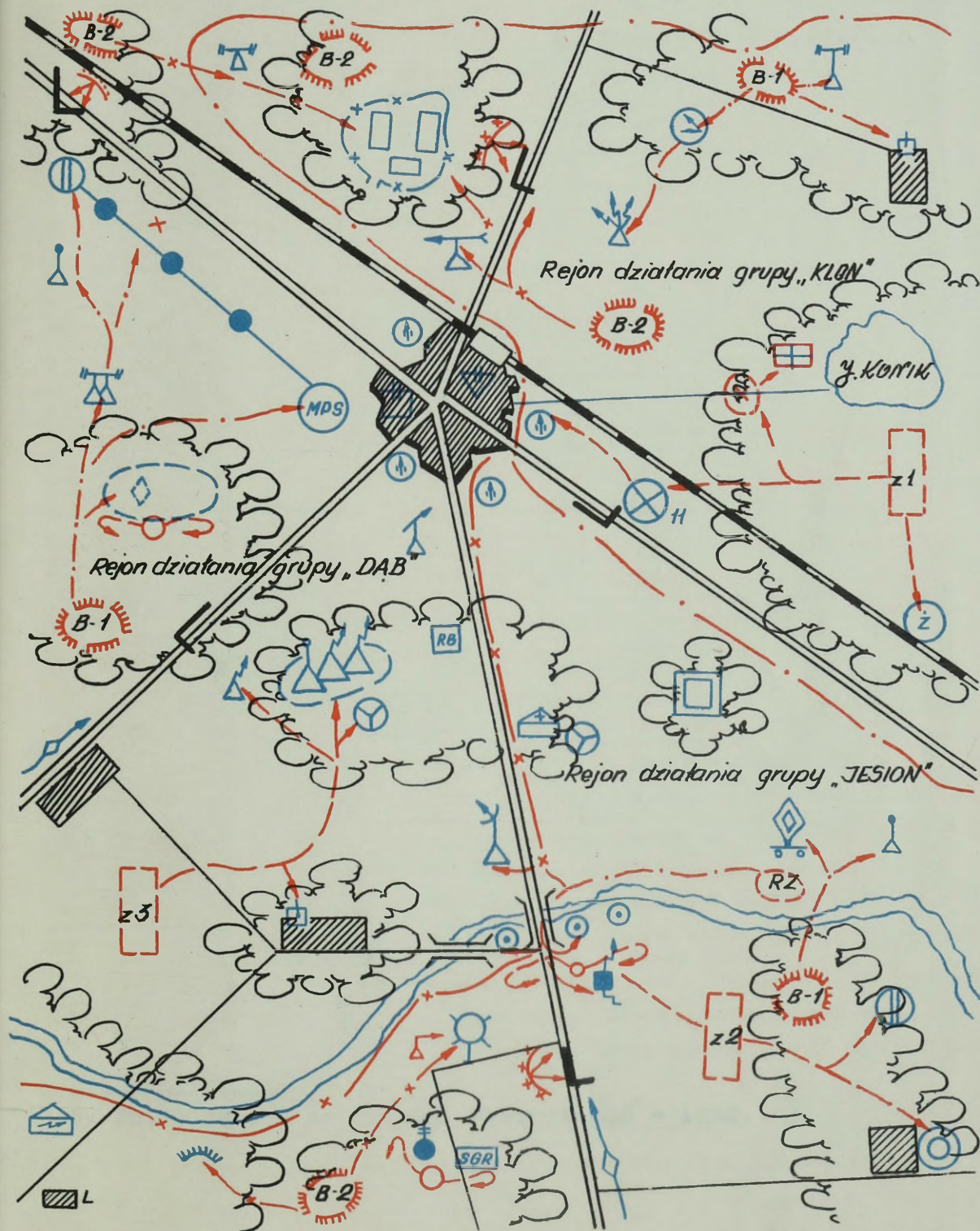
Ponadto punkty kontaktowe wyznacza się dla dowodzenia całością sił batalionu na wypadek, gdyby zawiodła łączność radiowa lub dla jej nawiązania z grupami zbrojnego oporu. Na punktach tych spotykają się łącznicy lub dowódcy i po wymianie ustalonych haseł względnie znaków rozpoznawczych omawiają interesujące ich sprawy lub wymieniają wiadomości, dokumenty itp.

W działaniach tych łączność utrzymuje się przez radio - stację, drogą wymiany krótkich sygnałów i z reguły po wykonaniu zadania. Czas utrzymywania łączności wyznacza się na określone godziny.

W działaniach w rozproszeniu, szczególnie gdy batalion przechodzi do ich prowadzenia planowo i po uprzednim przygotowaniu, grupy mogą ściśle współdziałać z: wojskami nacierającymi od czoła, lotnictwem, wojskami raketowymi i artylerią oraz partyzantami. Szczegóły współdziałania określa dowódca, który skierował batalion do tych działań.

W wyniku dotychczasowych doświadczeń z okresu wojny, a także ćwiczeń taktycznych okresu pokojowego, uznaje się, że w walce najlepiej jest przechodzić do działań w rozproszeniu ta-

SPOSÓB DZIAŁANIA bpd Z PLANOWYM PRZEJŚCIEM DO DZIAŁAŃ SPECYJALNYCH (W ROZPROSZENIU)

kimi grupami i pododdziałami, jakie aktualnie występują w działaniach. Skład grup może być różny,^{3/} jeśli do działań tych przechodzi się z uprzednim przygotowaniem.

3/ Patrz skrypt nr 011134. Wydanie ASG - 1968.

III. ZASADY DZIAŁAŃ TAKTYCZNYCH DESANTÓW ŚMIGŁOWCOWYCH

1. Organizowanie taktycznych desantów śmigłowcowych

Ze względu na fakt, że śmigłowce transportowe mają organicznie wystąpić w armii lub mogą być jej przydzielone z frontu oraz dlatego, że armia z przydzielonego lotnictwa bojowego może wydzielić siły dla wykonania zadań na korzyść desantu, sztab armii planuje i zabezpiecza użycie taktycznych desantów śmigłowcowych. Planowania użycia desantów śmigłowcowych dokonuje się w sztabie armii w okresie przygotowawczym lub w czasie działań, gdy zachodzi potrzeba ich wysadzenia.

Dowódca armii może odstąpić od podanej zasady. Może on przydzielić pułk śmigłowców dowódcy dywizji oraz wydzielić siły lotnictwa bojowego dla zabezpieczenia przelotu i wsparcia walki desantu. Wówczas planowaniem użycia desantu i jego zabezpieczeniem zajmować się będzie sztab dywizji, uzgadniając szereg spraw z przedstawicielem dowództwa lotnictwa działającego na korzyść armii.

Dowódcy decydujący o użyciu taktycznego desantu śmigłowcowego w zakresie organizacyjnym zobowiązani są do:

- wydzielenia niezbędnych sił i środków potrzebnych dla wzmocnienia desantu oraz jego osłony przed uderzeniem z powietrza podczas załadowania, przelotu i walki po lądowaniu;
- określenia rejonu załadowania i lądowania oraz tras i sposobu przelotu z podaniem czasu wykonania lądowania;
- rozpoznania rejonu lądowania i działań pod kątem możliwości lądowania, jak i oceny sił nieprzyjaciela w przewidywanym rejonie i obszarach do niego przyległych;
- postawienia zadań dowódcy desantu, dowódcy środków transportowych, wojskom raketowym i artylerii oraz lotnictwu bojowemu, a także dowódcom środków obrony przeciwlotniczej;
- zorganizowania współdziałania na korzyść powietrznego desantu taktycznego z wojskami wykonującymi zadania na jego korzyść oraz z oddziałem wydzielonym, który wysyła się z pułków pierwszego rzutu na połączenie się z desantem;
- zorganizowania łączności dowodzenia i współdziałania.

Sztab armii lub dywizji decyzję opracowuje w formie tabeli desantowania. Dowódca armii lub dywizji w oparciu o przygotowany dokument stawia ustnie zadania dowódcy desantu. Sztab natomiast wydaje zarządzenia dla wszystkich jednostek wykonujących zadania na korzyść desantu. Wobec braku czasu na opracowanie takiego dokumentu decyzje dla wszystkich wykonawców mogą być przekazane ustnie przez oficerów sztabu.

Zasadniczym dokumentem ujmującym w całości zagadnienia organizacji i działań desantu jest tabela desantowania, której formę i treść przedstawia szkic nr 6.

W zadaniu dla dowódcy desantu dowódca armii lub dywizji powinien podać:

- skład desantu, jego wzmocnienie i wyposażenie;
- rejon lądowania, ocenę działań nieprzyjaciela i zadanie, jakie ma wykonywać desant oraz czas lądowania i działania po lądowaniu;
- rejon załadowania desantu, gotowość do startu i sposób przelotu śmigłowców;
- zadania innych rodzajów wojsk i oddziałów pierwszego rzutu wykonywane na korzyść desantu, w poszczególnych okresach jego działalności;
- sposób działania desantu w wypadku gdy powstaną przyczyny pozwalające ocenić, że nie nastąpi połączenie z wojskami;
- sposób utrzymania łączności sztabu z desantem w poszczególnych okresach jego działalności.

Armia w zależności od posiadanych powietrznych środków transportowych może wysadzać powietrzne desanty taktyczne w sile od wzmocnionego batalionu piechoty do pułku zmechanizowanego z ograniczoną ilością środków transportowych bez czołgów i transporterów oraz niektórych samochodów specjalnych.

Armia może wysadzać do głębokości 50-150 km powietrzny desant taktyczny w sile pułku dla wykorzystania skutków uderzeń broni jądrowej lub opanowania i utrzymania szczególnie ważnych obiektów, rejonów względnie rubieży. Czas działania tego desantu może wynosić od 1 do 3 dni.

Powszechnie uznaje się, że powietrzne desanty taktyczne stosuje się głównie w celu zwiększenia ruchliwości wojsk lądowych i spotęgowania oddziaływania na całą głębokość ugrupowania nieprzyjaciela.

Biorąc więc za podstawę tę generalną tezę oraz aktualne możliwości armii w przerzucie drogą powietrzną pododdziałów i oddziałów wojsk lądowych, można przyjmować, iż powietrzne desanty taktyczne celowo będzie planować do wykonywania następujących zadań:

- wykorzystania skutków uderzeń broni jądrowej, a zwłaszcza wykonanych na odwody taktyczne nieprzyjaciela w celu całkowitego ich zniszczenia;
- niszczenia środków przenoszenia broni masowego rażenia oraz składów jej przechowywania;
- opanowania i utrzymania lotnisk dla potrzeb własnego lotnictwa w celu zbliżenia go do nacierających wojsk;
- opanowania i utrzymania szczególnie ważnych obiektów, rejonów lub rubieży, zwłaszcza tych, których utrzymanie zapewni wojskom płynne i szybkie ich pokonanie;
- dla wykonania zadań oddziału obejścia w górach lub opanowania odcinków lądowania desantu morskiego;
- dezorganizacji dowodzenia i pracy tyłów nieprzyjaciela, a w niektórych przypadkach uniemożliwienia wysadzenia desantów taktycznych nieprzyjaciela.

Ogólnie można stwierdzić, że powietrzne desanty taktyczne ze względu na szczególny sposób dostawiania się na pole walki z powietrza, dysponują dużą prędkością. Przenoszą one walkę w głąb ugrupowania szybciej niż wojska wykorzystujące na - ziemne środki ruchu. Jednakże desanty po lądowaniu wozów opancerzonych stają się znacznie mniej ruchliwe i odporne na zorganizowane przeciwdziałanie nieprzyjaciela. Dlatego na wszystkich dowódców /na których kierunku działają desanty powietrzne/, nakłada się obowiązek wysyłania w celu połączenia z desantem silnych oddziałów wydzielonych, organizowanych z pododdziałów i oddziałów pancernych lub zmechanizowanych wzmocnionych czołgami.

2. Praca dowódcy taktycznego desantu śmigłowcowego

Dowódca taktycznego desantu śmigłowcowego organizuje działanie desantu w zakresie: załadowania do powietrznych środków transportowych i działań bojowych po lądowaniu.

ZATWIERDZAM
DOWÓDCA 1A

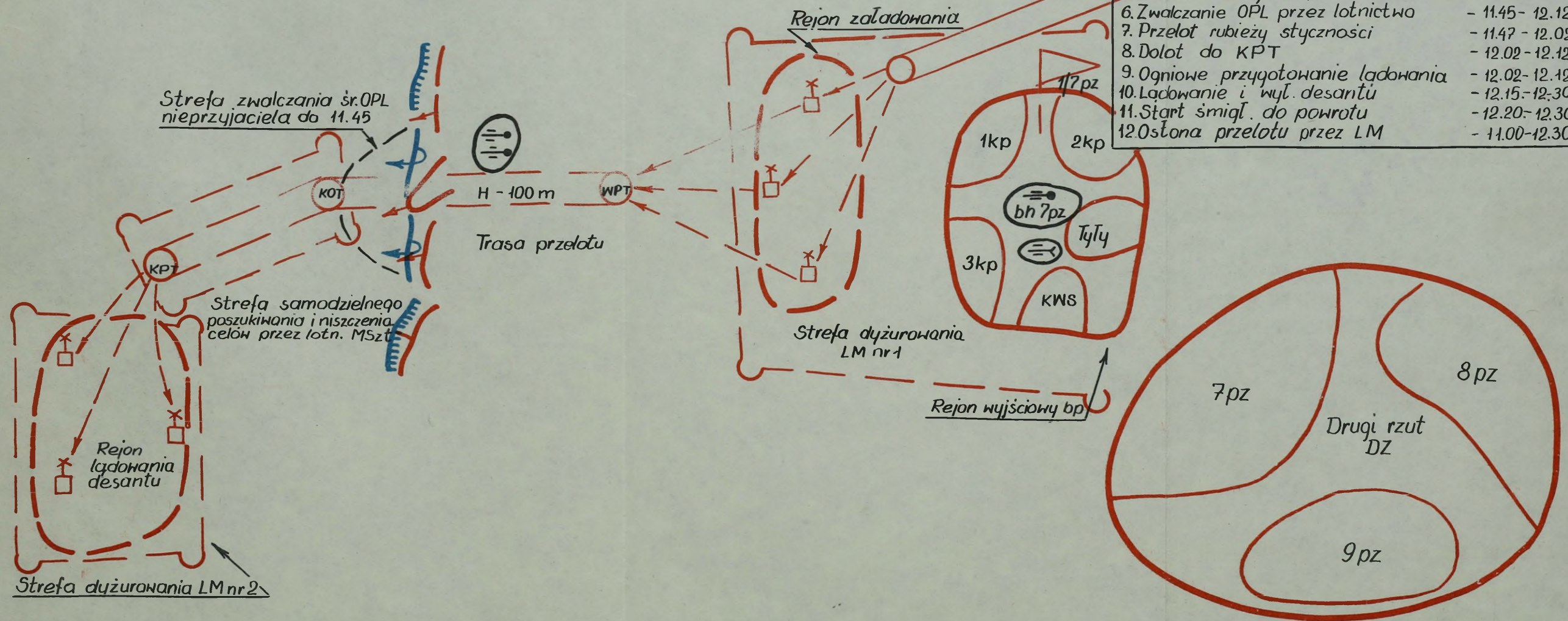
TABELA
desantowania taktycznego desantu śmigłowego

I WARUNKI DESANTOWANIA

1. Do desantu wyznacza się 1/7pz z bh 7pz i bpanc (bez pl PPK), pl sap i drrs
2. Do przetrzucenia desantu wyznacza się 3ps w składzie trzech eskadr. Razem 30 śmigł.
3. Odległość desantowania 60 km, głębokość 30 km
4. Przeciętna prędkość przelotowa 120 km/godz.

II ROZLICZENIE CZASU DESANTOWANIA

1. Ładowanie śmigł. w rejonie załadow. - 10.55
2. Wymarsz bp z rejonu wyjściowego - 10.30
3. Ładowanie do śmigłowców - 11.00 - 11.30
4. Start śmigłowców i wyjście na WPT - 11.35 - 11.43
5. Przerwanie ognia przez art - 11.45 - 12.02
6. Zwalczenie OPL przez lotnictwo - 11.45 - 12.12
7. Przelot rubieży styczności - 11.47 - 12.02
8. Dolot do KPT - 12.02 - 12.12
9. Ogniove przygotowanie ładowania - 12.02 - 12.12
10. Ładowanie i wyl. desantu - 12.15 - 12.30
11. Start śmigł. do powrotu - 12.20 - 12.30
12. Osłona przelotu przez LM - 11.00 - 12.30

SZEF ODDZ. OPERAC 1A

DOWÓDCA 3ps

SZEF SZTABU 1A

Podstawę do rozpoczęcia pracy dla dowódcy desantu stanowią: tabela desantowania lub zarządzenia ustne wydane przez sztab armii względnie dywizji.

Pracę swą dowódca desantu rozpoczynać będzie najczęściej od analizy i kalkulacji czasu, jakim dysponuje na organizację działań. Dokładna analiza czasu i jego prawidłowy podział podczas organizowania działań desantu zapewniają właściwą organizację pracy dowódcy i logiczną kolejność wykonywania czynności sztabu i pododdziałów. Ponieważ czas na organizację będzie z reguły bardzo krótki, a ilość czynności duża, pierwszeństwo przed analizą zadania i oceną położenia jest chyba wysoce uzasadnione. Aby przyspieszyć proces organizacji, pracy po kalkulacji czasu, dowódca może określone czynności przekazać do wykonania szefowi sztabu, sam zaś zająć się wypracowaniem decyzji do działań po lądowaniu.

Przy takim ustaleniu szef sztabu może:

- dać zarządzenia dowódcom pododdziałów o przygotowaniu ich do desantowania i działań;
- dokonać rekonesansu rejonu załadowania i ustalić sposób podejścia pododdziałów oraz organizację ubezpieczenia;
- zapoznać się z wnioskami z analizy zadania i wspólnie z przedstawicielem lotnictwa opracować plan załadowania pododdziałów do śmigłowców;
- opracować mapę decyzji do zameldowania przełożonemu i postawienia zadań podwładnym.

Dowódca desantu analizuje zadanie, ocenia położenie, ustala szczegóły przelotu i lądowania z przedstawicielem lotnictwa, precyzuje decyzję, melduje ją przełożonemu, a po zameldowaniu stawia zadania bojowe dowódcom pododdziałów i organizuje współdziałanie.

Analizując otrzymane zadanie, dowódca desantu dąży do wyjaśnienia i zrozumienia zamiaru walki przełożonego i roli desantu w tej walce. W wyniku analizy zadania dowódca desantu powinien wyciągnąć wnioski dotyczące: sposobu działania, ilości kierunków, na których powinien atakować lub bronić się, składu i siły pododdziałów, jakie należy użyć na poszczególnych kierunkach, możliwości i potrzeby współdziałania w poszczególnych okresach walki z lotnictwem i wojskami działającymi na tym kierunku.

W wyniku przeprowadzonej analizy mogą powstać określone koncepcje, które wskazane będzie przekazać wykonawcom.

Oceniając położenie, dowódca powinien przede wszystkim rozpatrzyć siły przeciwnika i ich wpływ na przeciwdziałanie lądowaniu. W kontekście tych ustaleń należy ocenić wpływ uderzeń jądrowych lub lotnictwa względnie oddziaływania innych sił /np. partyzantów/ na siły przeciwnika i skonfrontować to z poprzednimi wnioskami, ustalając ostatecznie sposób działania i ugrupowania po lądowaniu.

W ocenie nieprzyjaciela i sił własnych dowódca desantu powinien z dużą wnikliwością rozważyć:

- siły nieprzyjaciela i ich rozmieszczenie w rejonie lądowania oraz w obszarach do niego przyległych i możliwości przeciwdziałania desantowi, a także wojskom idącym na spotkanie z desantem;
- możliwości wykonania zadania przez pododdziały desantu, ich wzmocnienie i gdzie należy skupić główny wysiłek oraz jaki stosować manewr;
- gdzie najkorzystniej użyć środki wzmocnienia oraz jakie i gdzie stosować środki inżynieryjne;

W wyniku tego dowódca winien dojść do następujących wniosków:

- jakie siły nieprzyjaciela należy rozbić zaczepnie, a jakim przeciwdziałać obronnie lub opóźniająco i na jakich rubieżach;
- jak rozdzielić siły i środki oraz gdzie skupić główny wysiłek dla uzyskania powodzenia natychmiast po lądowaniu;
- gdzie wybrać rejony lądowania oraz jak prowadzić rozpoznanie;
- jak działać w przypadku, gdy w przewidzianym czasie nie nastąpi połączenie z wojskami, a przewaga sił przeciwnika wzrośnie do tego stopnia, że utraci sens dalsza działalność desantu w tym rejonie.

Oceniając teren, dowódca desantu rozważa wpływ, jaki wywiera on na wybór rejonów lądowania. /W rejonie lądowania wybiera się lądowiska dla śmigłowców na tych samych zasadach jak w rejonie wyjściowym/. Ponadto dowódca ocenia kierunki podchodzenia nieprzyjaciela oraz rubieże, gdzie można organizować opór, stosować miny i inne zapory inżynieryjne, a także kierunki, skąd należy oczekiwać podejścia oddziałów własnych i od jakiej rubieży wyznaczyć przewodników.

Oceniając sąsiadów, dowódca desantu określa możliwości współdziałania oraz zakres wzajemnych świadczeń na rzecz wykonania zadania, a zwłaszcza pomoc, jakiej mogą udzielić desantowi OW i podchodzące pododdziały.

Po tej części pracy dowódca desantu wysłuchuje meldunku szefa sztabu i przedstawiciela dowódcy lotnictwa o wynikach rekonesansu rejonu załadowania, a także informacji o sposobie przelotu. Następnie przedstawia swoją decyzję, w której podaje:

- krótką ocenę możliwości działania nieprzyjaciela;
- sposób i miejsca lądowania;
- jak działać natychmiast po lądowaniu /co opanować w pierwszej kolejności, gdzie atakować, a gdzie się bronić/ itp.;
- jakie i gdzie użyć pododdziały, jakie dać im wzmocnienie oraz jakie postawić im zadania bojowe.

Natychmiast po tym opracowuje się decyzję dowódcy na mapie /szkie nr 7/, oraz plan załadowania bp do śmigłowców /tabela nr 4/.

Równolegle z tym dowódcą pododdziałów przekazuje się określone wiadomości i polecenia mające na celu przyspieszenie procesu załadowania. Ponadto podaje się im miejsce i czas stawiania zadań bojowych.

O nakazanej przez przełożonego godzinie dowódca desantu melduje decyzję i po zatwierdzeniu wydaje ustny rozkaz bojowy dowódcą pododdziałów.

W rozkazie dowódca desantu powinien podać:

- rozmieszczenie sił i środków nieprzyjaciela w rejonie i w pobliżu rejonu lądowania oraz możliwy sposób, kierunki i czas ich podejścia w celu przeciwdziałania desantowi;
- zadania lotnictwa, /broni jądrowej/ oraz wojsk nacierających od czoła, a szczególnie oddziału wydzielonego, działającego na spotkanie z desantem;
- zadanie desantu i sposób jego wykonania;
- zadania pododdziałów /zgrupowań/ w tym: rejonny załadowania i lądowania, /ilość śmigłowców/ środki wzmocnienia, sposób działania w wariancie podstawowym oraz na wypadek rozproszenia desantu na trasie przelotu lub lądowania w innym niż planowano rejonie względnie w przypadku zdecydowanej przewagi nie-

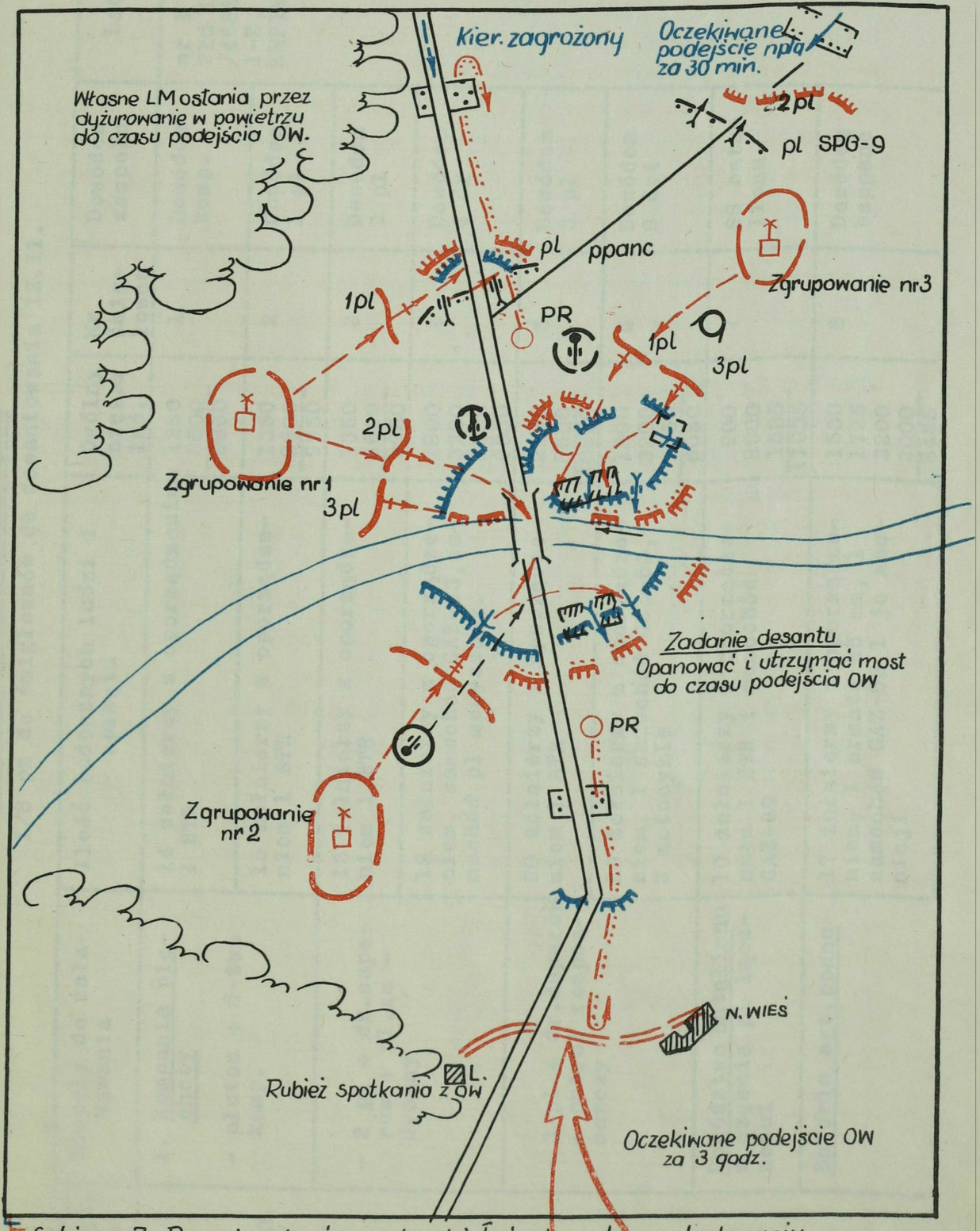
przyjaciela przy jednoczesnym braku perspektyw na szybkie połączenie się z oddziałem wydzielonym;

- sposób dowodzenia.

Po postawieniu zadań bojowych - jeżeli dysponuje się czasem - dowódca desantu organizuje współdziałanie wewnątrz desantu. Jeżeli brak jest czasu, to dowódca omawia niektóre zagadnienia współdziałania podczas stawiania zadań bojowych. Współdziałanie organizuje się według następujących okresów:

- okres pierwszy - wyjście pododdziałów desantu i przylot śmigłowców w rejon załadowania, podając: sposób osłony rejonu przed uderzeniami z powietrza, ubezpieczenie lądowiska dla poszczególnych pododdziałów, ilość śmigłowców, początek i koniec załadowania, sposób likwidacji skutków ewentualnych uderzeń nieprzyjaciela;
- okres drugi - przelot do rejonu lądowania: trasa i wysokość przelotu, punkty orientacyjne na trasie i czas przelotu nad nimi, rejony lądowania i przewidywany kierunek podejścia śmigłowców na lądowiska oraz obiekty obezwładniane przez lotnictwo lub broń jądrową w ramach ogniowego przygotowania lądowania;
- okres trzeci - działanie pododdziałów /zgrupowań po lądowaniu/. Etap ten dowódca desantu może podzielić jeszcze na okresy np.: opanowanie obiektu, obrona obiektu, wzbronienie podejścia sił nieprzyjaciela, działanie dla połączenia się z OW itp. W etapie tym omówić należy sposoby działania pododdziałów desantu i zakres wzajemnych świadczeń na rzecz wykonania zadania. W części dotyczącej spotkania z OW: oznakowanie wojsk, stanowisk, rubieży i sygnały przerwania oraz wywołanie ognia.

Po zakończeniu tych czynności dowódca kontroluje pracę dowódców pododdziałów oraz ich działalność.

Szkic nr 7. Decyzja dowódcy do działań desantu po lądowaniu

TABELA nr 4 PLAN ZAŁADOWANIA

1/8 pz do śmigłowców do desantowania 12.11.

Lądowisko	Zespoły do załadowania	Ilość ładowanych ludzi i sprzętu	Ogólny ciężar ład.	Nr śmigłowca	Dowódca zespołu	Lądowisko
Lądowisko nr 1 Płd DOBRYSZEW /4689/ lub 1-Z, wsch KEPINA /4691/	1. Kompania piechoty	14 żołnierzy z oporządzeniem 1 BTR	1260 8600 -9860	1	Dowódca komp.	nr 1 Płd DOBRYSZEW /4689/ lub 1-Z, wsch KEPINA /4691/
	- pluton + d-two komp.	15 żołnierzy z oporządzeniem 1 BTR	1350 8600 -9950	2	Dowódca 1 pl	
	- 2 pl + dr.saperów + pl.me dyczny	15 żołnierzy z oporządzeniem 1 BTR	1350 8600 -9950	3	Dowódca 2 pl	
	- 3 pl + dr.saperów + patrol rozpoznawczy	19 żołnierzy z oporządzeniem, samochód GAZ-63, samochód pl medycznego	1800 3200 2300 -9300	4	Dowódca 4 dr	
		20 żołnierzy z oporządzeniem 1 BTR	2250 8600 -10850	5	Dowódca 3 pl	
		20 żołnierzy z oporządzeniem, 1 samochód GAZ-63, 3 motocykle	1800 3200 1050 -6050	6	Dowódca 9 drt	
		Dowództwo batalionu z częścią pl łączności	900 8600 1535 -11035	7	SS batalionu	
		Bateria art. ppanc	1530 1725 3200 2000 -8455	8	Dowódca bappanc	

Pin
CZERESL
/5288/

1	2	3	4	5	6	7
SZCZYGLY DOLNE /4890/	2 Kompania piech.	17 żołnierzy z oporządze- niem 1 armata 85 mm 1 samochód GAZ-63 1 jo amunicji	1530 1750 3200 2000 8480	9	Dowódca pl	
		12 żołnierzy z oporządze- niem 1 armata 85 mm 1 samochód GAZ-63 2 jo amunicji	1080 1750 3200 4000 10030	10	Dowódca pl	
		13 żołnierzy z oporządze- niem 1 BTR 0,5 jo do moźdz.82 mm	1170 8600 400 10170	11	Dowódca komp.	Nr 2 ZOŁĘDZIÓWKA /4392/ lub Z-2 zach WARPESY /4344/
	-1 pl+dr.komp.	13 żołnierzy z oporządze- niem 1 BTR 0,5 jo do moźdz.82 mm	1170 8600 400 10170	12	Dowódca 1 pl	
		14 żołnierzy z oporządze- niem 1 BTR	1260 8600 9860		Dowódca 2 pl	
	-2 pl+dr.saperów	15 żołnierzy z oporządze- niem samochód GAZ-63 0,5 jo do moźdz.82 mm	1350 3200 400 4950	13	Dowódca pl.sap.	
		15 żołnierzy z oporządze- niem 1 BTR	1350 8600 9950	14	Dowódca 3 pl	
	-3 pl+dr.saperów	22 żołnierzy z oporządze- niem 1 BTR 3 moździerze 82 mm 0,5 jo do moźdz.82 mm	2250 8600 186 400 11436	15	Dowódca 7 dr	

1	2	3	4	5	6	7
	<u>Kompania wsparcia</u>	23 żołnierzy z oporządzeniem, 1 moźdz. 120 mm 1 samochód GAZ-63 1 jo do moźdz. 120 mm	2070 555 3200 1800 7625	16	Dowódca bat.	
		22 żołnierzy z oporządzeniem, 1 moźdz. 120 mm 1 samochód GAZ-63 1 jo do moźdz. 120 mm	2250 550 3200 1800 7800	17	Dowódca pl	
		10 żołnierzy z oporządzeniem 1 moździerz 120 mm 1 samochód GAZ-63 3 moździerze 82 mm 1 jo do moźdz. 120 mm 2 jo do moźdz. 82 mm	900 555 3200 168 1800 2000 8636	18	Dowódca dział.	
	1 pl 3 kompanii	13 żołnierzy z oporządzeniem 1 BTR	1170 8600 9770	19	Dowódca	
		12 żołnierzy z oporządzeniem 1 BTR	1080 8600 9860	20	Lowódca 1 dr	
	3 kompania /bez 1 pl/ - 2 pl + dtwo kompanii	14 żołnierzy z oporządzeniem 1 BTR	1260 8600 9860	21	Dowódca komp.	Nr 3 pld MARIANOW /4993/ lub
Płn DOMASZE- WICA /4894/		14 żołnierzy z oporządzeniem 1 BTR	1260 8600 9860	22	Dowódca 1 pl	Z-3 pld SŁOMCZYN /95094/
		12 żołnierzy z oporządzeniem 1 BTR	1170 8600 9770	23	Dowódca 3 pl	
	- 3 pluton	12 żołnierzy z oporządzeniem 1 BTR Radiostacja R-824	1080 8600 1850 11530	24	Dowódca 9 dr	

1	2	3	4	5	6	7
	Bateria 122mm bb	7 żołnierzy z oporządze- niem 1 haubica 122 mm 1 samochód STAR 6 x 6 1 jo do hb	630 2450 5320 2850 II250	25	Dowódca baterii	
	- 1 pluton	7 żołnierzy z oporządze- niem 1 haubica 122 mm 1 samochód STAR 6 x 6 1 jo do hb	630 2450 5320 2850 II250	26	Dowódca 1 pl	
	- 2 plut + dtwo baterii	10 żołnierzy z oporządze- niem 1 haubica 122 mm 1 samochód STAR 6 x 6 1 jo do hb	900 2450 5320 2850 II520	27	ofic. ogniowy	
		10 żołnierzy z oporządze- niem 1 haubica 122 mm 1 samochód STAR 6 x 6 1 jo do hb	900 2450 5320 2850 II520	28	Dowódca dział.	
		12 żołnierzy z oporządze- niem 1 haubica 122 mm 1 samochód STAR 6 x 6 1 jo do hb	1080 2450 5320 2850 II700	29	Dowódca 3 pl	
	3 pluton + dtwo baterii	12 żołnierzy z oporządze- niem 1 haubica 122 mm 1 samochód STAR 6 x 6 1 jo do hb	1080 2450 5320 2850 II700	30	Dowódca dział.	

ROZLICZENIE SIŁ I ŚRODKÓW DESANTU

	a/ Razem do desantowania							b/ w rzucie kołowym				Uwagi			
	Żołnierze	82 mm moźdz.	120 mm moźdz.	85 mm armaty	122 mm hb	Transportery	Ciągniki	Sam. ciężar.	Sam. specjal.	Motocykle	Żołnierze		Transportery	Ciągniki	Sam. ciężar.
Dowództwo i pluton łączności	10	-	-	-	-	1	-	-	-	-	8	-	-	1	-
1 kp	73	-	-	-	-	4	-	-	-	3	2	-	-	-	-
2 kp	67	-	-	-	-	9	-	-	-	1	1	-	-	-	-
3 kp	77	-	-	-	-	6	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Komp. wsparcia	70	3	3	-	-	-	3	-	-	4	-	-	-	3	-
pl sap.	11	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
pl zaopatrywania	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11	-	-	-	5	1
pl medyczny	3	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
PODODZIAŁY PRZYDZIAŁONE															
bappanc 8 pz	46	-	-	3	-	-	3	-	-	5	-	-	-	1	-
bh 122 mm	58	-	-	-	6	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-
1 pl 8 ks	14	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
1 dr pl rsk	5	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
8 nz															
1 dr rozp.	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3 krozp.															
Razem:	443	3	3	3	6	16	12	2	3	34	4	-	-	10	1

SZEF SZTABU 1/8 pz

PRZEDSTAWICIEL DOWODCY 1 psm

3. Działania taktycznego desantu śmigłowego po lądowaniu

Po lądowaniu dowódcy pododdziałów wskazują kierunki działania i przystępują do opanowania określonego obiektu, wykorzystując własne i przydzielone środki ogniowe. Jeżeli lądowania dokonano zdala od obiektu, to pododdziały w szykach przedbojowych zbliżają się do niego z różnych stron. Pododdziały dążą do ominięcia ewentualnych zapór inżynierskich nieprzyjaciela lub wykonują przejścia w nich własnymi siłami, a po ich pokonaniu rozwijają się i na sygnał przystępują do ataku.

Środki ogniowe przesuwają się w szykach piechoty i wspierają walkę nacierających pododdziałów, umożliwiając im wdarcie się do atakowanego obiektu.

Dowódca desantu ze swoimi środkami ogniowymi i odwodami przesuwa się za pierwszorzutowymi pododdziałami. Elementy te są w każdej chwili gotowe do wzmocnienia uderzenia pierwszych rzutów. Może się zdarzyć, iż będą one musiały przejść do obrony rubieży w celu osłony głównych sił desantu.

W wypadku desantowania w pobliżu rejonu wybuchów jądrowych pododdziały działają w ubraniach ochronnych. Zdecydowanym uderzeniem opanowują nakazany obiekt lub rejon, niszcząc siły nieprzyjaciela, które zdołały przetrwać uderzenie. Konieczne jest ograniczenie czasu przebywania żołnierzy w terenie skażonym. Jeżeli jednak sytuacja tego wymaga, pododdziały walczą aż do rozstrzygnięcia walki.

Podczas walki, gdy tylko zarysuje się powodzenie, dowódcy pododdziałów wysyłają część sił na przewidywane kierunki podejścia odwodów nieprzyjaciela i organizują przeciwdziałanie.

Po opanowaniu obiektu pododdziały niszczą go, a jeśli obiekt ma być utrzymywany, organizują jego obronę.

Po zniszczeniu obiektu pododdziały przystępują do wykonania kolejnego zadania. W wypadku organizowania obrony może nastąpić przegrupowanie sił. Część pododdziałów lub tylko nieznaczne grupy wykonywać będą zadania obrony, a pozostałe siły przejdą do opóźnienia podejścia nieprzyjaciela, który może dążyć do odhicia obiektu.

Obronę obiektu lub rubieży organizuje się przede wszystkim w oparciu o istniejące urządzenia obronne. Na dominujące punkty i rubieże wysyła się ubezpieczenia. Główne drogi podejścia osłania się ogniem artylerii, ustawia się zapory inżynieryjne. Przerwy między poszczególnymi punktami osłania się ogniem i patrolami.

Jeżeli desant znajduje się w trudnej sytuacji i grozi mu całkowite zniszczenie, a żadne ryzyko nie daje nadziei na powodzenie, desant może przejść do działań w rozproszeniu.

W walce desantu na tyłach nieprzyjaciela, w pododdziałach pierwszego rzutu dowódcy - gdy opanowywany obiekt jest broniony - dzielą pododdziały na grupy: szturmową, osłony i ogniową.

Grupa szturmowa jest przeznaczona do wykonania ataku na obiekty i dlatego może być wzmocniona saperami, którzy za pomocą materiału wybuchowego i innego sprzętu pomagają grupie w pokonaniu zapór.

Grupa osłony zabezpiecza działanie grupy szturmowej i wsparcia, szczególnie ze strony osłoniętych skrzydeł. W wypadkach krytycznych może ona być użyta do wzmocnienia grupy szturmowej.

Grupa ogniowa wspiera działanie grup: szturmowej i osłony.

W zależności od obiektu i planu walki dowódca desantu może również całość sił podzielić na takie grupy, które będą wykonywać postawione zadanie.

Ostatecznie należy pamiętać, że sposób walki desantu po lądowaniu w głównej mierze zależy od: miejsca lądowania, zadania i sposobu działania nieprzyjaciela. Dlatego można uznać, że desant realizować będzie swoje zadanie, stosując różne sposoby walki, to jest: natarcie i obronę, działania opóźniające, zasadzki, napady i wypadki. Niekiedy sposoby te występować będą obok siebie równolegle, a niekiedy wzajemnie się uzupełniać lub przechodzić z jednego w drugi.

Należy ponadto dodać, że walka pododdziałów desantu w ogóle będzie bardziej samodzielna niż w normalnych warunkach. Dlatego też jednoznacznie nie może być traktowana, a jej przebieg nie może być zamknięty w utartych zasadach.

Z A K O N C Z E N I E

Podstawowym warunkiem zapewniającym skuteczne działanie taktycznych desantów powietrznych na współczesnym polu walki będzie ich stosowanie w skali masowej. Wymaga tego tempo działań i przestrzenność współczesnego pola walki. Natarcie i obrona dużych obszarów narzucają konieczność wykorzystania do manewru wojsk - transportu powietrznego.

Wydaje się jednak, że w obecnych warunkach, gdy obraz pola walki ulega ustawicznym i nader zaskakującym zmianom, gdy niepewność jest podstawowym atrybutem, a nieoczekiwane sytuacje - regułą, taktyczne desanty powietrzne w aktualnie przyjmowanej formie ze względu na dużą niedoskonałość organizacyjną nie będą mogły w pełni spełniać pokładanych nadziei. Desanty taktyczne w rozpatrywanej przez nas formie są bowiem dalekie od doskonałości.

Powszechne tendencje rozwojowe zmierzają do posiadania odpowiedniej ilości doskonale uzbrojonych śmigłowców oraz ich organizacyjnego zespolenia z piechotą w jedną całość. Liczy się, że tylko tak zorganizowane pododdziały i oddziały wysoce ruchliwe, wyspecjalizowane w szturmie z powietrza, działające w ramach związków mogą rozwiązywać szybciej i lepiej wszystkie te zadania, jakie stawia się obecnie doraźnie organizowanym taktycznym desantom śmigłowcowym.

Armia Radziecka i Siły Zbrojne wielu innych państw, tendencje te przyjęły i realizują. W siłach zbrojnych PRL prowadzi się badania w zakresie dostosowania uzbrojenia do śmigłowców i użycia ich na polu walki.

Wydaje się jednak, że dla wypełnienia luki, jaka powstaje między zasięgiem broni jądrowej, z jednej strony, a szybkim wykorzystaniem jej skutków z drugiej, wojska powietrznodesantowe jeszcze przez długi czas zachowają przewagę nad innymi rodzajami wojsk. Należy oczekiwać, że i tu będą zachodzić poważne zmiany, zwłaszcza w sposobie lądowania. Już obecnie czynione są starania, by z lądowania pojedynczego, powodującego duży rozrzut i przedłużającego czas wchodzenia pododdziałów do walki, przejść na jednoczesne lądowanie takich całych zespołów

jak drużyna i pluton. Rozrzut będzie wówczas mniejszy, czas wchodzenia do walki skróci się poważnie. Ponadto wojska powietrznodesantowe zwiększą wydatnie atrybut zaskoczenia.

OPRACOWAŁ
STARSZY WYKŁADOWCA KATEDRY
TAKTYKI OGOLNEJ

płk dypl. Henryk SOBKIEWICZ

SPRAWDZIŁ
KIEROWNIK I KURSU OG.

płk doc. dr Adolf BAK

Odbito 100 egz.

Egz. nr 1-100 Bibl. tajna
Wyk. płk SOBKIEWICZ
Druk. K.L.
Nr. ks. 0100/0129/WW
Kor. W.H.

